

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritičju levo), telefon št. 34.

Izaha vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Razpust deželnega zbora.

To pa je presenečenje! V petek, med tem, ko je kranjski deželni zbor še zboroval, je bil že podpisan razpustni dekret in v nedeljo je bil že objavljen. Hitro je šlo, izredno hitro!

Funkcijska doba razpuščenega deželnega zbora bi bila v normalnih razmerah končala meseca marca prihodnjega leta. Vlada pa ni čakala na to, da poteče ta doba, nego je deželni zbor predčasno razpustila. Zgodilo se je to na prošnjo klerikalne stranke.

Ni težko uganiti, zakaj se je klerikalcem tako mudilo za hitri razpust in hitro izvršitev novih volitev. Njih aparat je vedno pripravljeno: duhovniki se lahko vsak čas posvetijo agitaciji, župani so dresirani tako, da se je lahko nanje zanesti, vse drugo preskrbe že pismouki barona Schwarza. Torej: raje prej, kakor pozneje.

Čim prej, tem bolje, so si rekli klerikalci posebej z ozirom na različne tožbe, ki jih imajo na vratu. Če bi pred novimi volitvami prišlo do obravnavanja o teh tožbah, pri katerih je pričakovati senzijske razkritja, bi znala ta razkritja vplivati na volitve, saj je že zdaj nevolja med ljudstvom velika in rase sovraštvo do klerikalne stranke takorekoč od dne do dne. Strah pred sodnimi obravnavami zaradi teh tožba je pač največji vpliv, da so klerikalci izbrali predčasni razpust deželnega zbora.

Vplivalo je pa tudi pomanjkanje denarja. Klerikalci so delali z deželnim denarjem kakor svinja z mehomo: razmetavali so ga in zapravljali so ga brez miselnosti — sedaj pa ne vedo ne naprej, ne nazaj. Dolgovi so veliki, sredstev nič, potreb vedno več. Spoznanje, da z državnimi preodkazi že zopet ne bo nič, je gotovo tudi hudo vplivalo. Stari načrt klerikalcev je: Čim so nove volitve končane, bomo zvišali doklade — čez šest let se potem to že pozabi in preboli. Po tem načrtu si hočejo klerikalci pomagati iz denarnih stisk in zato hočejo imeti čim prej nove volitve, zakaj stiska je velikanska in strahovita.

Končno računajo klerikalci pač tudi s tem, da naprednjaki, ki nimajo v vsakem farovžu agitatorjev, niti nimajo občin v rokah, ne morejo v ta-

ko kratkem času dobro pripraviti se za volitve — in zato so toliko bolj pritiskali na vlado, naj deželni zbor neadoma in predčasno razpusti in razpiše nove volitve.

Ne čudimo se klerikalcem. Tem se gre za gospodstvo in čisto naravno se nam zdi, da poskušajo vse, kar je v njihovih močeh, da bi bile volitve čim prej, predno se blagajne dočela posuše in pride do usodepolnih obravnav, predno se druge stranke utedejo pripraviti.

Čudimo se samo vladi, ki je s tem razpustom na željo klerikalcev tako slovesno manifestirala svojo pristranost ter z njo naznanila vsi javnosti, kako hoče postopati v predstojajoči volilni borbi. Saj vemo, da kupuje zdaj vlada glasove za jesensko zasedanje državnega zbora, za finančni načrt in še bolj za novo povečanje armade, za katero predlog je treba dvotretjinske večine. Zdaj je cena glasov visoka, zdaj mora vlada plačevati, kar zahtevajo poslanci, in rada dovoli vse, če nima narodnostnega značaja. Tako je tudi drage volje ustregla klerikalcem in njim v podporo in rešitev njihovega gospodarstva nagloma in predčasno razpustila kranjski deželni zbor.

V znamenju vladne pristranosti se torej začela volilna borba za bodoči deželni zbor. To si je treba že danes zapomniti.

Dopust ministra Zaleskega.

Dunaj, 12. oktobra.

Uradno sporočilo, da je cesar dovolil finančnemu ministru vitezu Zaleskemu daljši dopust ter poveril odgovorno vodstvo resorta sekčnemu načelniku Engelu je splošno presenetilo. Akoravno je bilo znano, da loleha minister Zaleski na nevarni srčni bolezni, ki se je že lani, ko se je mudil v Dalmaciji akutno pojavila, ni bil na spremembo v tem najvažnejšem oddelku državne uprave nikdo pripravljen. Dunajski listi poudarjajo, da izgublja finančno ministrstvo delavnega in skrbnega upravitelja, kabinet svojega najsimpatičnejšega člana ter izražajo upanje, da se minister Zaleski čim prej vrne v svoj urad. Splošno se poudarja, da

je nepričakovana sprememba v kabinetu provizoričnega značaja, in da nima nikakega političnega ozadja, niti da bi imela kakršnekoli politične posledice.

Resnica je, da je moral vit. Zaleski opustiti svoje agende na nujno povelje zdravnikov, ki so mu stavili alternativo: izpreči ali pa umreti. Toda popolnoma točno ni, ako se v obeh cesarjevih lastnoročnih pismih ne išče političen moment. Minister Zaleski je vladarju ponudil svojo demisijo, katere pa cesar ni sprejel, temveč poslal je svojega ministra z najboljšimi željami na dopust. Cesar je storil tako na predlog min. predsednika Stürgkha. Za tega pa ni mogla biti merodajna želja ohraniti kabinetu tovariša, ker je tudi on informiran, da se vit. Zaleski ne želi povrniti na svoje mesto, temveč se udati resnim željam svoje rodbine in morda še z nečim nasvetom svojih zdravnikov.

Grof Stürgkh se je marveč vzprotivil demisiji, da se izogne veliki politični zadregi. Zaleskega naslednik bi bil moral biti po stari tradiciji zopet le Poljak. V poljskih krogih pa ni danes primerne kandidata za resort, ki zahteva odlično strokovno znanje in veliko verziranost. Kabinet bi moral v kratkem zastopati pred parlamentom velikanske vojaške kredite, ozir. finančni minister nosi baš sedaj ogromno odgovornost, da vsaj nekoliko varuje interese ostale državne uprave napram vojaškemu molohu. V zbornici se poleg tega nahajajo v razpravi davčne predloge. Postaviti v to ogromno gradivo novince, ali tudi le moža, ki ni popolnoma verziran, kateremu aktualna tvarina ni povsem znana — bi se reklo ogrožati največje načrte vlade. Ako pa izroči grof Stürgkh finančni portfelj Nepoljaku, potem mora prepustiti Poljakom kak drug važen resort. Kot enakovredni portfelj pa pridejo v poštev le nekateri: notranji, naučni, justični in morda še trgovski. Treba bi bilo torej v službo Zaleskega demisije vprav obširne rekonstrukcije kabineta.

Rekonstrukcije pa se grof Stürgkh iz umljivih razlogov boji. »Quia non movere« je sedaj pred sestankom parlamenta, v negotovo-

sti političnega položaja njegov princip. Rekonstrukcija bi bila predčasna, že radi tega, ker bi izzvala na vseh straneh rekriminacije in zaposlila parlamentarne stranke z osebnimi vprašanji, ki postajajo dostikrat najbolj nevarna.

Navzlic temu vesti, ki se bavijo s predstojajočimi spremembami v kabinetu niso brez podlage. Ako se pokaže, da bo parlament delazmožen, potem je skoraj gotovo, da pride do rekonstrukcije, ker bodo hotele stranke, ki bi bile pripravljene sodelovati pri izvedbi obširnega parlamentarnega programa, da imajo v ministrstvu svoje svoje zaupanja, oziroma da v kabinetu ne ostanejo možje njihovega nezaupanja. Čehi s kabinetom min. Hohenburgerja ne bi sodelovali, pa tudi večini Nemcev predsedal nekdanji jakobinec in sedanjí velereakcionar dovolj. Ne jokali bi zanj, ako pade tako, da ne bi izgledalo, kakor da so ga podrli slovenski nasprotniki. Izmed ostalih ministrov se trgovski min. Schuster ni mogel živjeti v svoj resort ter je že dolgo »zrelo jabolko«. Govori se, da bo na razpolago tudi poljedelski portfelj. Minister Zenker nima zaslonbe niti ene češke stranke, on, upravni jurist, je zašel v poljedelstvo še bolj po krivem, kakor Poncij Pilat v kredo. Min. Trnka je sicer nad vse sposoben upravitelj svojega ministrstva, toda v sedanjih časih premalo političen. Povrh ima obljubljeno predsedniško mesto v patentnem uradu. Ministri se silno naglo starajo in tekem jeseni se bo Stürgkhov kolegij prav gotovo pomladil — ako se morda do takrat sam še ne čuti že dovolj starega in trudnega. Politični krogi so poleti pričakovali, da grof Stürgkh že ne najdejo več na jesen. Pripisovali so mu korajžo, da bo oktrojiral na Češkem spravne zakone ter umrl junške smrti. To se ni zgodilo — kajti kako bi bilo v Avstriji mogoče »vladati« kadar bi se enkrat začeli sporazumevati narodi?

Min. Zaleski je odšel v jako kritičnem času. Njegov dopust nima jako zanimivega političnega ambijenta, temveč ima lahko tudi resne politične posledice. Podoben je odhodu gospodarja, ki opusti svoje

opravke baš v trenutku, ko bi bilo treba vse pozornosti, da jih srečno dopelje do kraja.

Pol stoletja Sokolstva.

Na petdeset let trudapolnega sokolskega dela zre Ljubljanski Sokol. V časih težkih narodnih bojev je razpel Južni Sokol svoja krila, danes vidimo od njega započeto delo krasno procvetajoče širom cele slovenske zemlje. Dovršeno še ni to delo in ne more biti nikdar dovršeno. Ideali so nedosegljivi in Sokolu bo ostalo dokler se menjavajo rodovi v slovanskih narodih, mnogo, mnogo dela za telesno in dušno okrepitev celokupnega naroda. Južni Sokol je moral prenehati, iz njegovega semena pa je vzklik Ljubljanski Sokol in procvital in rastele do današnjega dne.

Petdeset let trudapolnega dela, dela v društvu, dela v narodu, dela na vsakem poedinem, to je sijajna preteklost Ljubljanskega Sokola. Njegova zastava, častiljiva in stara nosi sledove teh bojev, ne bojev z mečem in krogli, bojev, v katerih je zmagal Ljubljanski Sokol, bojev v hudih časih narodnega tlačanstva, znake prekipeljavosti, radosti nad čoblenimi zmagami. Svetinja Sokola, svetinja vsega poštenega Slovencev. Vsak najmanjši korak Ljubljanskega Sokola je spremljala njegova zastava in ves čas ni videla omahovati vrst, ki so korakale za njo. Marsikoga je spremlila k zadnjemu počitku, koliko sto in sto mož je videla prihajati v svoj delokrog s poštenim srcem, zaupajočim v lepo sijajno bodočnost slovenskega naroda. Prihajali so možki, prihajali dečki, deklice so prišle, žene, matere, prihajali so mali otročki in vsem je vihrala enako prijazno. Starci so se zbirali okrog nje s solznimi očmi. Prihajali so pod njo revni in bogati, možje na vrhuncu izobrazbe, možje vseh stanov in delavci, in vsem je bila enako prijazna, vsi so zrlji na njo z isto ljubeznijo. Videla je, kako so neznajčniki zapuščali kakor Iškarijot njo, ki jim je nudila samo ljubezen, videla jih je v sovražnem taboru in v gnevu je zatrepetala. Vriska-

LISTEK.

Onkraj črnožoltih mejnikov.*

V.

Ko sem v Carskem selu prvičkrat jutraj vstal in šel mimo kuhinje na vrt, me je kuharica prijazno pozdravila: »Zarjasc—«; hišna Katja mi je zopet rekla »zdrjasc—« in enako njen mož Gerasim. Moji gostitelji so mi smeje razodeli, da je bila to beseda »zdravstvujte«, a leno izgovorjena. No, pa ruski izgovor je sploh tako »len«. Če rusko bereš, vse razumeš, če Rusa poslušas, si lahko misliš, da govori turško ali pa kitajsko. Skoro vsi konzonanti in vokali so poviti v same »j«, večina glasov izgovarjanih med zobmi in ustnicami, tako nekako jecljajoče, druga polovica glasov pa jim pade čisto doli v grlo, da se glase, kakor iz kakega rudnika. Rus govori tako, kakor bi mu bil zašel v usta las in da bi ga hotel, medtem ko govori, izpljuniti. Dolgo rabi drugo slovansko uho, da izpozna iz te skrajno nerazločne govorice začetek in konec vsake besede in da v besedah najde dobre stare znanke.

* Glej št. 207—209, 214—216, 223, 224, 229—231 »Slov. Nar.«

Glavna beseda na Ruskem je: »Pažalujsta«. To pomeni toliko, kakor »blagoizvolite« ali tudi »prosim«. Če se ti kdo umakne, ko ležeš na tla, pravi »pažalujsta«, če ti kdo ponudi cigareto, stori to z besedo »pažalujsta«, če koga vprašaš za pot ali koliko je ura, boš začel nagovor z besedo »pažalujsta«. Druga beseda, ki se jo venomer sliši, je »harašč«, enaka v rabi angleškemu »all right«. Posebno simpatična se mi je zdela ruska raba zatrjevalne besede »da«. Rus skoro vselej pravi »da—da—da«, pri čemer zadnji »da« posebno zategne. V tem trojnem »da« leži izraz posebne vpljivosti; Rus ti hiti trikrat pritrditi, češ, izvolite kar razpolagati z mano, ali: izvrstno ste jo pogodili.

Neprijetne in smešne se pa morajo zdeti Slovencev v ruskem jeziku mnogoštevilne strašne spake iz tujih, zlasti nemških besed. Na teh besedah lahko predariš, kaj je Rus prevzel od tega ali onega naroda. Rus stoji nasproti nemščini glede izposojenih besed na enakem stališču, kakor napram francoščini in drugim jezikom. Nam seveda, ki živimo v vsakdanjem narodnostnem boju z Nemstvom, je mešanje nemških besed v slovenščino največja razžalitev materinega jezika, mejtem ko nas laške tuje je manj bole, francoske pa sploh ne. Zavrtnici pravimo splošno le »kravata« in se nam zdi vse v redu; če pa pravi Rus temu to-

aletnemu predmetu »gálsruk« (Hals-tuch), to začne kar v roki srbeti, da bi ga klofnil. Tudi bi človek dobil skoro kolero, če si gre lase strič in najde nad brivnico strašni cirilski napis »Parikmáher«! Ali pa če mal dečko, ki ponuja po železniških vozovih obložene kruhke, venomer vpije: »Butjeršnjit!« Komična je tudi označba trgovin, kjer prodajajo sadje in delikatese (vidiš, tale tuja beseda te nič ne boli); take trgovine imajo profesorsko učeno se glaseči napis »Frukti i gastronomija«. Za »sadj« Rus čudoma sploh nima besede in mora za ta zborni pojem rabiti romansko izposojenko »frukti«. To je tem čudneje, ker so Rusi sadja imeli gotovo že v časih, ko ni bilo še nobenih stikov z zapadom. Če kaka »gazeta« kaj objavi, kar policiji ni všeč, je takoj »oštrafovana« za več sto rubljev. Nam so te nemške spake tudi zato tako neverjetne in nemogoče, ker pri nas skoro vsak človek nemško zna. Poprečni ruski človek pa niti ne slutí, odkodi da prihajajo te besede. Tako očičen menda sploh ni noben slovanski jezik, kakor slovenščina — zato nam pa dostikrat izrazov zmanjka.

Važna ruska beseda je tudi »vasprječajetsj« (prepovedano je). S to besedo se začnejo vsi napisi po javnih nasadih itd. Pri javnih parkih je ponavadi ravno tisti izhod zaklenjen in »perejezd« skozi njega prepovedan, kjer bi človek najraje ven

prišel, ker bi mu bilo najbližje. To je seveda slučaj.

Mi si Ruse predstavljamo navadno kot orjaške, sočnate ljudi zdravih rdečih lic. Videl sem tudi take tipe; tako nekoč mladega dijaka, nad seženj visokega hrusta mesnatih, širokih pleč, s črnimi drobno kodrastimi lasmi in črno kratko kodrasto brado, orlovim nosom in črnimi očmi — s fizionomijo, kakor jo imajo Sicilijanci. Stopal je v svoji dolgi sivi halji, kakor slon. A ni bil debel, je orjak je bil. Tudi mladega, na vse strani velikanskega gardnega oficirja sem videi, ki si je omislil svojim proporcijam primerno zakonsko družico, elegantno gospo s krasnim obrazkom, a orjaško in močno, kakor »ajdovska deklica«, prava »virago«. Take figure so gotovo tudi tipično ruske; toda v Peterburgu in okolici so izjema in tam prevladuje bolj drobna pasma in vseskozi malokrvna. Izpočetka sem mislil, da so to sami bolniki ali rekonvalescenti. Omenil sem že zadnjič, kako me je zlasti na mnogih oficirjih osupnil ta navidez jetičen obraz. Ljudje imajo belo kožo, blede lica, blede ustne in tako nekako otel pogled, kakor bi bili 14 dni stradali ali bi jim bilo pravkar par litrov krvi odtokel. In to leži že v rodu, ne toliko v osebi. Pri prostejšem ljudstvu tega ni tako občje opaziti, pač pa pri meščanstvu. Mladim dekletom ta aristokratska prozornost dostikrat prav dobro pri-

stojajo in vsebuje nekaj posebno pikantnega. No mlada dekleta! Toliko nad vse ljubkih obrazov, gniljivih, velikih temnih oči in srčkanih stasov nisem še nikjer videl, nego v obmestju Peterburga. Tudi plavalaske imajo dostikrat temne oči. Prevladuje dolgonogi tip, ki ga je pri nas žalibog tako malo, in takale troji ruskih gospodičen v ličnih čevljičkih in tankih nogavicah izgleda, kakor čreda srnic. Najčisteje se reprezentira ta elegantni rod v osehah nebeško lepah ruskih balerin, ki razburjajo zadnjih par let celo Evropo in Ameriko, kakor so Pavlova, Karsáviná, Kšesinska. (Da je slednja zelo lepa, ve tudi sam car). Zlasti se človek ne more nagledati teh vitkih, krasnih vratov in tilnikov. Skoro vsako mlado rusko dekle bi moglo v partiji svojega vrata, prav mnoga pa tudi v siceršnjih proporcijah, služiti najzibnejšemu kiparju za model grške nimfe. Nalašč sem gledal, ali je kaj »krofastih« žensk, a nisem zapazil nobene. Smejali se mi boste morda radi takih opazovanj; ali če se pride iz Ljubljane, kjer se — menda odkar imamo naš sicer izvrstni vodovod — zlasti med ženskim naraščajem strahovito širijo golšča in napihnjeni vratovi, se odsotnost te telesne hibe takoj opazi. V Ljubljani imamo toliko lepih deklet, a le pogledje žensko dečko, kedar v poletnih bluzah vre iz šol, zlasti dekleta nad 12 do 14 let; med petimi imajo 3 skoro gotovo

joč so se zbirali slovenski fantje pod njenim okriljem, s solzami v očeh so ji sledili, ko je spremila enega svojih. Blaga sestra je pozdravljala svoje vrstnice in se radostila, da je število sestra raslo od leta do leta, prva naša sokolska zastava, ponos vsega poštenega Slovenstva.

K petdesetletnici so se zbrale njene sestre, da posvedočijo skupnost sokolske ideje, da praznujejo pol stoletja sokolskega delovanja.

V soboto, 11. oktobra se je vršila v proslavo polstoletnega obstoja Sokola v Ljubljani

Javna telovadba naraščaja.

Precej številno občinstvo je zasedlo prostore v sokolski telovadnici Narodnega doma. Na desno od vhoda je bil postavljen oder za godbo bratskega telovadnega društva Sokol I., ki je pod vodstvom kapelnika br. Samiča izvajal godbo k telovadnim točkam naraščaja. Burno pozdravljen je izvajal naraščaj že zelo težavne vaje na orodju, in sicer na bradlji, kozi, konju in drogu ter žel za svoje dostikrat za razvijajoče se mladeniške moči že zelo težavne vaje, mnogo zaslužene pohvale.

Proste vaje I. oddelka naraščaja so bile deloma tako vzorne, klub svoji težavnosti, da se lahko pokaže naš naraščaj tudi na vsakem češkem sokolskem telovadišču. Isto velja o vajah II. oddelka, ki so jih mladi Sokoli izvajali z vso preciznostjo, kateri se je poznala mojštrka roka vadiateljev. Igre I. oddelka naraščaja so bile nad vse ljubke ter so bile popolnoma prikladne nežni starosti. Privzdigovanje na palici, lahke vaje kakor na drogu, skakanje, ruvanje za vrh, most, mlin, same prikladne igre za nežno mladino.

Skupine II. oddelka z lestvami in že precej težavnimi vajami v ravovesju so izpopolnile program prvega večera.

Sokol je lahko ponosen na svoj naraščaj, ki očitno spaja z dobrim razumevanjem svojih telovadskih dolžnosti tudi globoko razumevanje višjih ciljev Sokolstva. Malčkom pa, katerim se je občinstvo zaradi njih naivne in vendar že napol zavredne discipline prav iz srca smejalo, ostanejo ti nastopi gotovo vedno v spominu in jim bodo še v moški dobi vzbujali prav vesele spomine ter jih bodrili k vztrajnosti in značajnosti.

Po telovadbi naraščaja se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma prijateljski večer.

ki so se ga udeležili razen ljubljanskih Sokolov tudi razni gosti, med njimi gosti s Hrvaške in Srb profesor Gjonić. Ob zvokih neumorne godbe Sokola I. so ostali bratje Sokoli do polnoči v prijateljskem razgovoru. Starosta br. dr. Murnik je pozdravil dole goste, zlasti srbskega gosta in Hrvate. Odgovoril mu je v iskrenem govoru hrvaški brat Josip Rumboldt.

Prihod gostov.

Ob 10. dopoldne se je zbrala pred Južnim kolodvorom velika množica s Sokoli, da pozdravi Srbe in Hrvate, ki so prišli počastiti Ljubljanskega Sokola. S srbsko fanfaro na čelu so se Sokoli nato vrnili v Narodni dom, povsod viharo sprejeti in pozdravljeni od občinstva.

Slavnostno zborovanje.

V nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 11. dopoldne se je vršilo v sokolski telovadnici

golščo! Zadnji čas bi bil, da bi zdravniki in starši uvedli kako terapijo ali profilakso zoper to; ali res še nihče tega ni opazil? Pred leti je bilo to nekaj tujega pri nas, a danes je že skoro obligatno in ker ni najti druge izpremembe življenjskih pogojev v tem času, nego da smo dobili vodovod, ima morda voda iz našega vodovoda ta neprijetni postranski vpliv. Naša ljubljanska pasma postaja zadnja leta tudi nekam pritlikava; vsled česa, ne vem. V lice so dekleta postala v Ljubljani lepša, nego so bila nekdanj, ali prišla se jih je omejenjena hiba. Tudi še drugo hibo se v Ljubljani pogostoma zapazi, zlasti pri ženskah; namreč to, da imajo, kakor se podomače pravi, dve desni ali pa dve levi nogi, t. j. da je ena noga vsa postrani in posvedrana. Odkodi to? Tudi tukaj naj bi zdravniki začeli malo misliti, kako in kaj. Morda je krivo to, če otroka vedno na isti roki pestujejo, ali pa slabi čevlji. Na Ruskem tudi takih pošvedranih nog nisem našel, kakor je že iz povedanega razvideti. Pač pa se mi je zdelo, da obstoja neko nagnenje k skrofulozi in morda od todi bledolichnost. Če pa pravim, da so ljudje tam bledi, ni treba misliti, da niso živahni. Rus je vesel, družaben človek z dovtipom in se rad smeja in zabava. Če bi primerjal lahkoživce raznih narodov, bi ruski gofovo ne bili med zadnjimi.

(Dalje prihodnje.)

vadnici v Narodnem domu slavnostno zborovanje, katerega se je poleg zastopnikov raznih društev in korporacij ter sokolstva udeležilo toliko ljubljanskega občinstva vseh slojev, da je bila dvorana premajhna in da so se zbirali ljudje pred Narodnim domom, ker niso dobili več prostora. Slavnostno zborovanje je otvoril starosta ljubljanskega Sokola br. dr. Murnik s sledečim nagovorom:

Dragi bratje in sestre!

Srečen sem zlasti, da morem v naši sredi pozdraviti zastopnika najnaprednejšega slovanskega naroda, naroda češkega. Prav posebno počastitev za nas je, da je bratska Češka obec sokolska poslala k nam kot zastopnika tako odličnega strokovnjaka, kakor je brat Štěpanek. Krepak mu Na zdar! (Ovacije!)

Veseli me preveča duša in srce, da vidimo danes ob našem pomembnem slavlju med seboj tudi zastopnike bratskega nam hrvaškega in bratskega srbskega naroda. (Viharne ovacije!) Ljubljanski Sokol je ponosen na to, da je bil med prvimi, ki je navezal ožje vezi z brati Hrvati, ponosen pa še posebno na to, da so ti stiki dali povod k ustanovitvi prvega hrvaškega Sokola v Zagrebu. Dobro nam došli bratje Hrvati! (Živo aklamiranje. Pa enako ljubim dobrodošli nam bratje Srbi! (Bučne ovacije). Srce nam drhti veselja in zadovoljstva, da ste se tudi vi spomnili nas ob našem slavlju, vi, ki ste kri one krvi, ki je letos in lani delala čudeže hrabrosti, da je stremel ves svet. Južnim našim bratom krepak Na zdar. (Dolgotrajne aklamacije.)

Najlepši naš pozdrav sedaj našemu vrlenu narodnemu ženstvu, na čelu mu ge. Franja dr. Tavčarjevi, temu vzoru slovenske žene! (Viharne aklamacije.)

Naravno je, da goji vsako društvo gorko ljubezen do kraja, kjer ima svoj sedež. Ljubljanskega Sokola pa vežejo z mestom Ljubljano še prav posebno ozke vezi, recimo nekako srčne vezi. Iz našega društva je mestu Ljubljani prišla že cela vrsta županov in velika čast je za nas, da je tudi sedanjí župan mesta Ljubljane, velezaslužni naš dolgoletni starosta in naš časten član dr. Ivan Tavčar (viharne aklamacije) iz naših vrst; pa tudi sedanjí podžupan, ki danes zastopa mestno občino ljubljansko, dr. Karel Triller (viharne aklamacije) je naš zaslužni bivši podstarosta.

Pozdravljam naprednega ljubljanskega državnega poslanca gosp. Vladimira Ravniharja. (Burno pozdravljanje.)

Naše društvo je vedno, zlasti pa v prejšnjih časih, v časih načelnega narodnega dela, gojilo bratske stike tudi z nesokolskimi društvi, katerih lepa vrsta je danes tu zastopana. Vsem najlepše pozdrave. Govornik je našel med društvi, zastopanimi na slavnostnem zborovanju imenoma: Čitalnico, Merkurja, Glasbeno Matiko, Pisateljsko društvo, Pisateljsko podporno društvo, Matiko Slovensko, Akademijo, Prosveto, razna dijaška društva, politična društva, Ljubljanski Zvon, Družbo sv. Cirila in Metoda, Klub naprednih deželnih poslancev, Klub napr. obč. svetnikov, Slovensko šolsko Matiko, Zvezo avstr. jugoslov. učiteljskih društev, Žensko telovadno društvo, Splošno slov. žensko društvo, Društvo jugoslov. žel. uradnikov, razne Ciril-Metodove podružnice itd.

Pozdravljam hčerko našega društva, ki si jo je društvo takoj pri njenem rojstvu postavilo za višjo instanco »Slovensko Sokolsko Zvezo«, daje zastopnike vseh bratskih žup in društev Sokola in naposled članstvo ljubljanskega Sokola, možko in žensko, ki je tako mnogoštevilno prihitelo, da praznuje veliki praznik svojega društva.

Ne morem, pravi govornik, da ne bi omenil nekatere moze izmed članstva in jih osebno pozdravil. To so pred vsem naši častni člani: Brat Peter Graselli, sokolski naš veteran, brat Fran Mulač, zaslužen zlasti na strokovnem polju in brat Peter Skale, ki že 28. leto potrpežljivo prenaša breme društvenega blaginika.

Ni ga morda društva na Slovenskem, ki bi se moglo ponašati s tolikim številom starejših, društvu dolga leta zvestih članov; na čelu vsem še vedno čvrsto koraka brat Ferdo Souvan, ki je ves čas obstoja našega društva, celih 50 let naš član. Kako sijajen vzgled zvestobe in ljubezni do našega društva je to! Od bratov, ki so videli zibel našega društva, mi je omeniti razen že pozdravljenega brata Grasellija še brata Rajka Accetta, ki je bil tudi večina vsa leta naš član, sedaj pa je ob petdesetletnici pristopil kot ustanovni član ter s tem znova postal društvu ustanovnik. Imenujem in po-

zdravljam dalje brata Josipa Martinko, ki je od ustanovitve do danes ves čas svojega bivanja v Ljubljani naš član. Tudi brat Fran Drenik je bil od ustanovitve dolgo vrsto let naš član, dokler ni bilo treba, da posveti svoje moči Siškemu Školu. Se sedaj pa posveča izredno zanimanje tudi našemu društvu. Navedem naj dalje brata dr. Frana Mundo, (44 let član), Filipa Supančiča (42 let), Vaso Petričiča (32 let), Frana Mulač (38 let), Otona Pelana (38 let), Petra Grasellija (37 let), brata Ivana Hribarja, našega častnega člana, bivšega dolgoletnega velezaslužnega starosta, ki si je zasluže pridobil ne samo za naše društvo, temveč za slovensko skupnost sploh, prav posebnih zaslug pa s tem, da je navezal prve ožje in plodonosne stike z brati češkimi Sokoli; pozdravljam Ivana Košenino (34 let), Avgusta Stamarja (34 let), Antona Krejčiča (33 let), Ivana Mejčiča (33 let), Ignacija Valentinčiča, zaslužnega bivšega našega starosta (33 let), dr. Ivana Tavčarja (32 let), Antona Dečmana (32 let), Ivana Kneza (32 let), Viktorja Rohrmanna (31 let), po 30 let brate Ivana Dufeta, Ivana Drola, Maska Pleteršnika, Pavla Škaleta, Josipa Turka, Josipa Pleiweisa, Josipa Rebecka, Alojzija Lillega in Frana Bruneta; po 25 do 30 let so pri društvu bratje: Janko Česnik, Rudolf Vesel, Fran Podkrajšek, Ernst Bezenšek, dr. Valentin Kršper, Anton Škof, dr. Fran Tekavčič, dr. Karel Triller, Ivan Vernik, Jakob Zalaznik, Fran Rozman, Alojzij Korsika, Franjo Schiffer, Alojzij Zajc, Urban Zupanec. Bodi vsem tem starejšim »starejšim« in mlajšim »starejšim« bratom najpristrčnejša zahvala za izredno vztrajnost, zvestobo in udarost našemu društvu. V znak hvalečnosti jim pošlje društvo mal spominček. — Bratje živite nam še dolga leta zdravi in čvrsti, vzgled zvestosti vsem mlajšim!

(Gromoviti kliči Na zdar! so odmevali po dvorani.)

K besedi se je oglašil nato zastopnik češkega Sokolstva brat Štěpanek, ki je risoč trudapolno sokolsko delo, izjavil o slovenskem Sokolstvu sledeče: »Iz malega zasejanega semena je vzraslo mogočno drevo, ki vživa v ostalih sokolskih vrstah slovanskih in v celem telovadnem svetu zasluženno mesto in občudovanje.«

Predolgo bi bilo navajati vse čestitke, ki so jih prinesli posamezni gosti, tudi brzojavnih pozdravov nani ni mogoče navesti. Oglašil se je nato starosta Hrvaške Sokolske Zveze brat Lazar Car, ki je pozdravil bratsko društvo obenem v imenu Slovenske Sokolske Zveze. Za njim je govoril Srb dr. Srdjan Budisavljević, starosta Sokolske župe kraljeve. Sadovi tihega petdesetletnega delovanja niso pomembni samo za celo Slovenstvo, marveč za Slovanstvo sploh. Kar je slovensko Sokolstvo, se ima zahvaliti Ljubljanskemu Sokolu. Najmanjši narod ste Slovenec, pa ste postali prvi, ko ste došli 1. in 3. zmagovalno nagrado v Pragi. Nameravali smo, da vam letos ob zletu v tisočih čestitamo, — nismo mogli. Na vprašanje zakaj ne je težko odgovoriti, ali morda zato, da se ne pokaže, da smo mi, Slovenci, Srbi in Hrvati en narod, enega jezika, ene krvi in misli? Če je bilo to povod, vam povem, da je vse zanimali bili smo, smo in bomo! Podstarosta Hrvaške Sokolske Zveze brat Hanuš je nato dal izraza priznanja sokolskemu delu bratskemu društvu in zlasti njega neumornemu starosti bratu dr. Murniku ter izročil s primernimi besedami srebrni lipov venec z zlatim trakom in napisom: 1863—1913. Ljubljanskemu Sokolu k 50 godišnici Hrvatski Sokol v Zagrebu. Ko se je brat dr. Murnik primetno zahvalil za krasno darilo je naglašal še načelnik Slovenske Sokolske Zveze brat dr. Oražen zasluže staroste dr. Murnika in delo Ljubljanskega Sokola.

Slavnostni govor.

Starosta Ljubljanskega Sokola brat dr. Murnik je nato, opetovano prekinjen od viharnega pritrevanja v slavnostnem govoru, ki ga priobčimo zaradi njegove obširnosti jutri, orisal delovanje Ljubljanskega Sokola.

Dolgotrajno ploskanje in pritrevanje je sledilo govornikovim besedam.

Poklonitev nove zastave.

Po slavnostnem govoru je izročila županija gospa Franja dr. Tavčarjeva Ljubljanskemu Sokolu novo zastavo, ki so jo poklonile starosti tri belo oblečene ljubljanske gospodične. Županja gospa

Franja dr. Tavčarjeva

je ob tej priliki nagovorila starosto sledeče:

K petdesetletnici izročam vam v imenu slovenskega ženstva ljubljanskega prapor, želeč, da vas vodi enako k zmagam kakor dosedanji vaš prapor, katerega naj nadomesti.

Starosta brat dr. Murnik se je nato zahvalil ge. županiji in razvil med zvoki Sokolske koračnice, ki jo je igrala harmonija Srbskega Sokola, novi prapor.

Milostljiva gospa, častite dame! Sprejmite v imenu našega društva najlepšo zahvalo za izredno pozornost in izredne simpatije, ki ste jih društvu izkazale s poklonitvijo novega prapora. Dokaz nam je Vašega gorko čutečega rodoljubnega srca, Vaša želja, da se ohrani stari prapor pa dokaz velikega spoštovanja Vašega do narodnih svetinj.

Zakaj v resnici narodna svetinja si nam ti, stara naša zastava. Videla si vstajenje našega naroda, pod Teboj so se zbirali naši prvi narodni bojovníki, kjer si zaplotala, je prešinil svetel žarek ozračja, budil nove nade, budil novo veselje do narodnega dela. Sveta si nam in sveta nam ostaneš.

In ti, hčerka njena, nova, lepa in svetla, ti zastava, kaj Ti naj želimo ob Tvojem razvitju! Tvoja mati je vneto pripravljala boljšo bodočnost našemu narodu. Videla je doslej ni. Bodi ti srečnejša! Zbiraj nas k še marljivejšemu delu, da že Ti in s Teboj mi vsi doživimo srečo in blaginjo naroda, ki smo trdno prepričani, da jo narod nekoč doseže, če bo ravnal po tihih geslih in načelih, ki ste nam vedve njih simbol!

Brat praporščak! Dolga leta že nosiš s častjo naš prapor. Ni da bi Tebi klical v spomin dolžnosti praporščakov. Sprejmi novi prapor v svoje varstvo, prepričan sem, da bo v dobrih, zvestih in hrabrih rokah.

Praporščak brat Verovšek je sprejel zastavo iz rok staroste dr. Murnika.

Dragi brat starosta! S ponosom sem nosil staro to našo zastavo, in verjemi mi, da sem jo nosil z mladeniškiimi čustvi, če tudi so mi lasje osiveli. Z isto ljubeznijo in z istim ponosom bom nosil tudi novo zastavo. Za danes pa me opusti, da se še ne ločim od svoje stare zastave!

Sledilo je pozdravljanje zastav med tem, ko je pevsko društvo Ljubljanski Zvon zapelo »Sokolsko«.

Društva so se nato razšla, ker je bil čas za nastop k sprevodu.

Sprevod.

Ob 12. dopoldne se je začel pomikati sprevod Sokola z vrta Narodnega doma po Blejsevi cesti, Fran Josipovi cesti, Selenburgovi ulici, čez Kongresni trg, po Gosposki ulici, Turjaškem trgu, Bregu, Sv. Jakoba, Starem trgu, Mestnem trgu, Pred škofijo, Vodnikovem trgu, Cesarja Josipa trgu, Kopitarjevi ulici, Resljevi cesti, Sv. Petra cesti, Marijinem trgu in Prešernovi ulici nazaj v Narodni dom. Na čelu spreveda je jahal kavalkada 40 jezdecev v 3 oddelkih, nato so sledili Srbi s svojo fanfaro, na čelu njim so sledili gosti in za Domžalsko godbo jubilat Ljubljanski Sokol, nato trobentaški zbor sokolske župe Ljubljana I. in končno razna slovenska sokolska društva Sokolov je bilo 450, zastav, ki so vihrale pred sprevedom, je bilo 18 in sicer obe zastavi Sokola Ljubljane ter sokolske zastave iz Šiške, Idrije, Ilirske Bistrice, Postojne, Logatca, Vrhnike Celja, Trsta, Novega mesta, Zalca, Kranja, Krškega, Škofje Loke, Cirknice, Trziča, Zagorja ob Savi in Postojne.

V vseh ulicah, kjer je korakal Sokol, so čakale nepregledne množice na spreved ter viharo pozdravljale goste in jublanta, z okem pa se je povsod, koder je prišel spreved mimo, vsul pravi dež cvetlic na Sokole.

Poklonitev mestu.

Pred mestnim magistratom se je spreved ustavil, da se pokloni posebna deputacija Ljubljanskega Sokola županu dr. Ivanu Tavčarju, ki je čakal deputacijo v krogu naprednih občinskih svetnikov v magistratni dvorani.

Med velikanskimi ovacijami občinstva, ki je bilo zastavilo trg pred magistratom glavo pri glavi, je prišla deputacija pred župana in starosta brat Murnik je nagovoril župana sledeče:

Velepoštovani brat župan! Naše društvo, Sokol v Ljubljani, čuti, da je bistveni del tega mesta, lepega, ljubljenskega našega slovenskega središča. Zategadelj je smatralo za svojo dolžnost, pa imelo tudi iskreno željo, ob taki izredni priliki, kakor jo praznuje, pokloniti se mestu Ljubljani, pokloniti se Tebi, njenemu županu. Naše društvo je ponosno, da je bil prvi njegov starosta, dr. Kosta, župan ljubljanski, da so pozneje še ponovno iz njegovih vrst izšli župani ljublan-

ski in prav posebna čast je zanj, da tudi danes, po preteku petdesetih let, stoji na čelu Sokol, bivši naš dolgoletni in velezaslužni starosta. Prosimo, da blagovoliš sprejeti naš iskren pozdrav in najvdanejši poklon mestu ljubljanskemu.

Župan dr. Ivan Tavčar

mu je nato odgovoril sledeče:

Brat starosta! Tvoje društvo obhaja slavljem polstoletnega obstoja, sklenilo je, da se pokloni mestu Ljubljani. Ta sklep tolačim tako, da hočete počastiti prebivalstvo tega starega mesta, iz katerega ste zajemali vse potrebne moči, da se je mogel Sokol v petdesetih letih razviti v mogočno drevo, na katero zre dandanes prebivalstvo deželne prestolice z osrečevalnim zadovoljstvom!

Iz postavnega zastopništva našega mesta pa Vam, brat starosta, ni prihajala in Vam še danes ne prihaja kak posebna podpora, in sicer zategadelj ne, ker se v gotovih krogih ni česar noče videti in vedeti, kak je pravi pomen, in kaka je resnična vrednost slovenskega Sokolstva in v njem vtelesnjenih idej! Tu se spominjam, kak orjaški boj — malo časten je za tiste, ki so ga povzročili — se je moral izvojevati, da je dobilo Sokolstvo beraški dar mesta Ljubljane: sovporabo telovadnic v mestnih šolskih poslopih!

Danes, ko je poteklo polstoletje obstoja Sokola v Ljubljani, smem, brat starosta, Tebi in Tvojemu društvu prav iz srca čestitati, da je moč slovenske sokolske ideje v slovenski javnosti na vse strani uspešno in plodonosno prodrla, in da so vsi nasprotniki te prekoristne ideje podobni pritlikavcem, ki mečejo kamne v zrak, misleč, da zadenejo solnce in skale njegovo svetlobo!

S ponosnim svojim praporom, bratje Sokoli, prisegate na troje načel. Prvo načelo: Sokolu ne bodi ničesar tuje, kar je pristno in resnično slovensko. Presadivši staro rimsko načelo v slovensko življenje, postali ste takorekoč telesna straža slovenske narodnosti. In to je prvi vzrok, da kipi vsaka kaplja našega srca pri Vašem jubileju!

Istotako uspešno delujete za drugo svoje načelo, da bodi telo Slovenca zdrav in krepko. Vojšaki sta torej javnega zdravstva, katero mora župan tega mesta vsikdar odločno zastopati, dobrotniki ste kronovine in države, kateri obe Vam dolgujeta hvalo in priznanje!

To drugo načelo pa rodi tretje, da živi v zdravem telesu čvrst značaj! Tudi na tem polju ste dobrotniki naroda, kateremu so zdravi in jekleni značaji edina rešitev!

Brat starosta! Tudi na tem ti pri ti slovenski priliki čestitam, da je slovensko Sokolstvo podobno široki cesti, na kateri se zbirajo z enako pravico in z enakim vplivom tisti, ki imajo mесо na svoji mizi, in tisti, ki imajo na ti mizi največkrat samo kruh in vodo. Učitelji zdravega demokratizma ste, zastorej Vam ne izostane blagoslov z nebes!

In kočno ne pozabimo, da je naše Sokolstvo že obilokrat zaneslo slavo slovenskega imena med bratske nam slovenske rodove, kakor tudi v drugi kulturni svet, ter s tem pomnožilo slavo naše bele Ljubljane!

Zastopniki bratskih nam narodov, ki so pri današnjem jubileju prihiteli v našo sredo, izročeni bodi s tega mesta pozdrav ljubezni in bratstva!

Slovenskemu Sokolstvu pa želim v svojem in imenu svojih občinskih tovarišev: zmagonosno in v vsakem pogledu zlato bodočnost!

Na zdar!

Sledile so čestitke, nakar je stopil župan, spremljan od deputacije in naprednih občinskih svetnikov, pred mestni magistrat ter pozdravljati mimno prihajajoče sokolstvo. Še enkrat so se zastave poklonile med zvoki himne »Hej Slovani« napredni Ljubljani, nakar se je začel prevod pomikati naprej, povsod viharo sprejet in obsut s cvetjem.

Javna telovadba.

Popoldne ob 5. uri se je vršila v telovadnici Narodnega doma javna telovadba Sokola v Ljubljani. Občinstva se je zbralo v telovadnici toliko, da je moralo mnogo posetnikov oditi ker niso dobili več prostora. Med zvoki neumornega orkestra Sokola I. so se vršile vaje telovadcev na orodju in sicer na drogu, bradlji in konju, ki so žele mnogo pohvale. Vaje izbranih telovadcev na drogu so bile v dovršenosti presenetljive in so izzvale splošno občudovanje. Nato so nastopili telovadci v vajah s I., II. in III. slovenskega vsesokolskega zleta v letih 1893, 1904 in 1914. Zlasti zadnje vaje so občinstvu nad vse ugajale. Mnogo pohvale so žele telovadke za svoje vaje na bradlji, naravnost viharo ploskanje pa je spremljalo proste vaje telovadk.

Nekaj popolnoma novega in tako krasnega, da je vsak opis nemogoč.

pa so bili telovadni plesi izbranih telovadcev in telovadk in sicer gavota, po skladbi Cizbulke, valček po »Fautu« in barkarola po »Hoffmannovih pripovedkah«. Zlasti zadnja točka je ugajala tako, da so morali telovadci in telovadke ponoviti ples. Z veliko skupino se je nato zaključila javna telovadba. Starosti br. Dr. Murnik je bil poklonjen velik lovorev venec s slovenskimi trakovi, telovadci in telovadke pa so mu prirejali burne ovacije.

Ljudska veselica.

Zvečer se pred 8. uro se je zbrala v vseh prostorih Narodnega doma velika množica, ki je prišla počastiti Ljubljanskega Sokola. Velika dvorana in stranski prostori so bili kmalu zasedeni do zadnjega kotička. Godbo je oskrboval v veliki dvorani orkester Sokola I., ki je žel za svoje umetniško izvajanje mnogo priznanja. V telovadnici se je pa razvil zelo animiran ples ob zvokih klavirja in srbske fanfare. Plesalo se je tudi kolo. Predolgo bi bilo naštevati vse odlične udeležence na veselici, zato se omejujem na to, da omenim župana dr. Ivana Tavčarja s podžupanom in deželnim odbornikom dr. Trillerjem ter občinskimi svetniki, skoraj vse napredne deželne poslance imenoma poleg dr. Tavčarja in dr. Trillerja, poslance dr. Novaka, Turka, Reisnerja, E. Gangla, Višnikarja, Ribnikarja, razen teh zastopniki vseh naprednih ljubljanskih društev in mnogo, mnogo drugega občinstva. Kakor vedno ob takih prilikah, so se tudi to pot rade volje odzvale ljubljanske dame, da so pomagale pod vodstvom neumornih delavne županje ge. Franje dr. Tavčarjeve v paviljonih, pri čemer so jim stale ob strani vrle telovadke, dočim so telovadci, in zlasti naraščaj, stregli.

Sokolska dneva ostaneta gotovo vsakemu trajno nepozabna.

Na zdar!

Naše razmere.

(Govor dež. poslanca dr. Vekoslava Kukovca na glavnem zboru narodne stranke za Štajersko.)

(Konec.)

Narodna stranka je seveda živahno zasledovala gibanje v strokovnih organizacijah ter je pospeševala po vseh svojih močeh krepko gibanje v organizaciji slovenskega obrtništva na Štajerskem, v katerem oziru pa prepuščam podrobnejša izvajanja posebnemu poročevalcu. V strokovni kmečki organizaciji, zlasti v kmečkem združenstvu, činitelji naše stranke istotako niso rok križem držali. S sodelovanjem naših mož je bil obvarovan kmečki okraj šoštanski gospodarskega poloma v šoštanski posojilnici, v katerem oziru se sklicujemo na svoja podrobnost izvajanja na zaupnem shodu obrtnikov v Rajhenburgu. O želji tesnejše strokovne organizacije kmetijstva za prihodnost, ki se je pojavila na mnogih straneh, bodele istotako imeli priložnost razpravljati pri tozadavnem posebnem poročilu, ki je na dnevnem redu.

Načelo se je zopet delavsko vprašanje in se nam je zdelo potrebno razpravljati tudi o tem na današnjem glavnem zboru ter opozarjam v tem oziru na dotično poročilo.

Skupnost narodnjakov na Spodnjem Štajerskem se je skoraj še bolj nego v političnem življenju pokazala v zadovoljivi meri v delovanju naših nepolitičnih narodnih društev. Društveno življenje je po mojem opazovanju v letošnjem letu zelo napredovalo. Narodna društva so pokazala mnogo življenske sile in so se priveditve istih od ljudstva vseh slojev obiskovale to leto v mnogo večji meri nego poprej kar je v utrjenju Narodne stranke širok dežele mnogo pripomoglo. Razpravljanje o podrobnostih v tem oziru pridržano je poznejši točki današnjega dnevnega reda. Narodno-obrambno delo so marljivo izvrševali slovenski akademiki. V podrobnostih je izvršil velikansko delo Narodni svet po svojem predsedniku gosp. dr. Hrašovcu z njegovimi pritožbami na oblasti zaradi kršenja naših narodnih pravic. V narodnoobrambni organizaciji je seveda najodločnejše mesto zavzemala šolska družba sv. Cirila in Metoda, katere delo je naša stranka vedno podpirala in kjer so pristajali naše stranke z najboljšo voljo in deloma z uspehom zahtevali zboljšanje razmer.

Politično gibanje na javnih in zapornih shodih pa v preteklem letu ni bilo posebno zadovoljivo. Nekaj je menda kriva utrujenost iz prejšnjih let, ko se je ob času pogostih volitev prirejalo od strani klerikalcev, kakor tudi od naše strani brezštevilno shodov. Opažati je splošno, da si ljudstvo v zadnjem času niti ni želelo shodov, marsikje je bilo pa težko dobiti primerno udeležbo. Glavni vzrok

premajhnega delovanja na političnih shodih je pa iskati pač v opešanju mnogih mladostnih navdušenih sil, katere so se zlasti v začetku gibanja Narodne stranke naravnost v obdobje vse naše javnosti žrtvovala z nastopi na mnogoštevilnih javnih shodih. Prav iz srca mi je govoril v tem oziru nek članek v dopisu Dneva iz Maribora, ki je bolešno vzkliknil: »Kje so časi, ko je Narodna stranka s svojimi čilimi mladimi močmi zmagonosno vdrla med ljudstvo na shode! Kje je oni mladostni ogenj, ki je obetal osvojit ljudsko maso za napredno stvar!« Z zadovoljstvom opažam, da se vračajo nekatere izmed onih sil, ki so v tako obilni meri vodile delo Narodne stranke v njenem začetku, zopet v vrste aktivnih delavcev stranke, ter izražam le upanje, da bo njih nastop obudil tudi druge naše odlične moške k zopetnemu delu in veselju do javnega dela. Baš ker je klerikalna stranka, kakor se mi dozdeva, s svojim delom med ljudstvom že popustila ter izgubila stike z ljudstvom, ker je ljudstvo tudi večinoma sito praznih besed in obljub klerikalnega vodstva, baš vsled tega naj bi Narodna stranka zastavila s tem večjo silo svoje moči ter nastopila na shodih, če tudi z morebiti nekoliko drugačnim postopanjem in v drugačni smeri, kakor isto sploh zahteva naše napredovanje s tokom časa.

Zamišljena preosnova Narodne stranke z ustanovitvijo novih političnih društev preteklo leto žalibog ni napredovala, kar moram zelo obžalovati. Izmed obstoječih političnih društev je naravnost vzorno delovalo politično društvo za šmarski, rogaški in kozjanski okraj. Sklicalo je lepe javne shode in sicer v Šmarju pri Jelšah, v Mestinju, v Loku pri Žusmu, v Polju pri Podčetrku, v Št. Petru pod Sv. Gorami in v Podsredi. Istotako je mlado politično društvo »Kres« za sevnjski okraj priredilo dva shoda v Rajhenburgu in lep shod v Sevnici. Društvo »Kmečka sloga« za brežiški okraj je priredilo izvrstno uspešni javni shod v Župelovcu. Politično društvo za Št. Jur ob Južni železnici in okolico je zborovalo v Dramljah in v Kalobju. Politično društvo »Naprej« je priredilo dve večji zborovanji in sicer v zadevi komisarijata v celjskem okrajnem zastopu in nazadnje v zadevi javnih varnostnih razmer v Celju, kjer se je zahtevalo podpravljanje celjske policije. Izvrševalni odbor Narodne stranke sam je priredil javno zborovanje v Št. Pavlu pri Preboldu, v Žalcu, v Zidanem mostu protestni shod proti »Südmarki« in dobro uspešni shod zaupnikov v Mariboru, kjer se je zlasti razpravljalo o jugoslovanskem vprašanju. Jaz sem se udeležil dobro obiskanih javnih shodov v Župelovcu, v Polju pri Podčetrku, v Št. Petru pod Sv. Gorami, v Podsredi, v Sevnici, v Zidanem mostu, v Mariboru, obeh shodov društva »Naprej« v Celju, v Št. Pavlu pri Preboldu in v Rajhenburgu. Na naših letošnjih shodih sta največkrat sodelovala člana izvrševalnega odbora Lešničar in Spindler.

Iz teh kratkih podatkov je razvidno, da naše delovanje na političnih shodih sicer ni bilo neznatno, vendar smo pa, kar moram zelo obžalovati, daleč zaostali za prejšnjimi leti.

Če kratko izpregovorim še o moči »Narodne stranke« in o razpoženju za isto, moram poudarjati razveseljivo, pa naravno prikazen, da je malodušnost in umikanje pred klerikalstvom znatno zmanjšana, da je tudi uskoštvo v nasprotno stranko skoro prenehalo in da dvigajo naprednjaki zopet nekoliko samozavestno svoje glave ter da se je ljudstvo v veliki meri sprijaznilo z Narodno stranko ter pokazalo dejansko, da se rado vojskuje za naše vzore v naši organizaciji. Če tudi nimamo poslancev, vendar uživa naša stranka v naši javnosti velik ugled in predstavlja tudi znatno silo, s katero se je v preteklem letu računalo in se bode moralo računati tem bolj v prihodnosti, ako se povrne v naše vrste prvotna čistost, delavnost in požrtvovalnost. Prepričan sem, da je Narodni stranki obstoj in napredek z ozirom na njen program in razpoloženje ljudstva mnogo bolj zagamčen, nego klerikalni stranki, ki je v marsikaterem oziru grdo dogospodarila. Moč in vpliv naše politične stranke tudi ni odvisen od številnega razmerja naprednih in klerikalnih volilcev, ampak od zadostnega števila požrtvovalnih vodilnih moči v naši stranki. Smatram kot verjetno, da bode klerikalna stranka z ozirom na svoje napake in prihodnje znatno propala, toda napačno je misliti, da je s tem že vse to, kar klerikalna stranka izgubi, pridobljeno za napredno stranko. Ljudstvo se bode združilo v Narodni stranki v čimdalje večjem številu le, ako imamo čimdalje več izurjenih vodilnih sil, ki se bodo zna- le z nesebično požrtvovalnostjo

ugled in vpliv na množico pridobiti. Narodna stranka bi na Spodnjem Štajerskem bila že davno nasproti Nemcem in klerikalcem v premoči in bi dobila odločilni vpliv v naši javnosti, ako bi naprednjaki ne bili kakor doslej, mnogo preveč razcepljeni in needinjeni in ako bi se porodil večji zmisel za politično organizirano skupno delo.

Deželni zbor kranjski.

Gosp. Etbin Kristan je sklical za večeraj dopoldne v Mestni dom velik laven shod, da razloži klerikalno postopanje v kranjskem deželnem zboru. V dvorani se je zbralo nabitno polno ljudi, ki so z velikim zanimanjem in odobravanjem sledili njegovim skoz in skoz temeljitim in stvarnim izvajanjem. Izhajajoč od dejstva, da je deželni glavar zavrnil interpelacijo zaradi vodiške Johance kot žaljivo, je dokazal kako napravljena in prisiljena je ta rahločutnost klerikalne večine, zlasti ko se je član te večine v istem zasedanju osmelil očitati nenavzočemu krivo prisego in dolžiti celo napredno stranko, da je s tem napravil izpit za vstop v to stranko. Vodja stranke, ki tako podlo in infamno obrekuje, pač nima povoda delati se ogorčenega zaradi vprašanja kaj je bilo z ono telecjo božjo krvjo. V vsakem drugem deželnem zboru bi bil zaradi zgoraj navedene infamije klerikalne stranke nastal tako strašen hrup, da bi bil pomelel cel zbor. — Dr. Krek je veljal svoj čas v socialnodemokratski stranki za moža z izjemnimi zmoglostmi ter si pridobil ime naprednejšega in socialnejšega človeka, ki je zašel v tabor črnih sukenj le, ker pri nas glede poklicov nimamo mnogo izbire. Ko se je začela kampanja proti dr. Kreku, se socialnodemokratska stranka tudi ni zganila. Ta mož pa je privlekel svojo zadevo iz štirih sten in jo vrgel v javnost ter pod zaščito imunite ogrdil in opljuval žensko, katere, kakor dokazujejo njegova pisma, ni zaničeval, in ki mu je stala blizu, kakor morda marsikdo drugi. In ko je izrekel besedo vlačuga, mu je klerikalna stranka ploskala in z rjoenjem in tuljenjem izražala svoje simpatije. (Klici: Farška morala! In taka stranka se trese gnejeva, če hoče kdo vprašati, kaj je z vodiško Johanco! — Deželni glavar je naglašal tudi, da naj bo boj med strankami dostojen, sami pa tulijo, če slabotnejši ne stopijo v boj proti njim, da nimajo korajžje. Ti učitelji morale, pa naj bi dajali tudi vzgled, kako je nastopati v boju med strankami, ker so slučajno najmočnejša stranka. Dr. Pegan ko je vedno gonil lajno: »Pod našim gospodstvom«. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje podpor učiteljem, pravično bi bilo, da se ne zapostavljajo oni učitelji, ki slučajno ne trobijo v klerikalni rog. Odkrito pa so priznali v deželnem zboru svoj sistem protekcijonizma in korupcije. Privoščim tudi Slomskarju gmotno izboljšanje, toda to naj velja za vse učitelje. V klerikalnem deželnem odboru pa, ki je sprožil to vprašanje v deželnem zboru, pa niti ne iščejo plašča, da bi zakrili svojo korupcijo, da bi lahko rekli: Vidite, saj smo dali podporo tudi temu in temu učitelju, ki ni naš. Dr. Zajec pa je odkrito povedal, da je v načelu, po katerem se podpre razdeljujejo, glavno, da ne sme dobiti nobene podpore učitelj, ki bere napredne liste, ali človek, ki ne daje polne garancije, da bo v šoli in izven šole delal po versko-nravnih načelih. Imamo zastareli šolski zakon, po katerem se ne da razločati, kaj je verska pravna vzgoja, zato mislijo klerikalci, da smejo vsiljevati svojo ligorijansko vzgojo. Klerikalci pa pravijo: Kdor je kruh klerikalne deželnozbornske večine, mora biti klerikalce. To je veliko večja nedostojnost, kakor vprašanje vodiške Johance. — Kdor ima korajžjo, se ne boji jasne besede in jo celo sam zahteva, pri klerikalcih pa smo videli popolnoma drugo.

Na dnevnem so bile neke deželne garancije. Deželni glavar in deželni predsednik sta izdala o tem neko izjavo, in to naj bi bilo vse, naprej se ni smelo govoriti o tej zadevi. Radovednost poslanca dr. Tavčarja pa preveča celo deželo. Deželni glavar torej s tem, da njemu ni hotel odgovoriti, ni hotel odgovoriti celemu kranjskemu prebivalstvu. Besede ekselence barona Schwarza ne pomenijo ničesar, dokler ni stvarnih dokazov. Baron Schwarz je s tem dokazal samo, da je zaščitnik klerikalne stranke. Prišlo je na vrsto vprašanje Završnice. Ko so klerikalci sprožili to misel, smo bili v principu za njo. Mislili smo, da dobe stvar v roke tehniki, ki so se izučili na tehničnih visokih šolah, ne pa ljudje, ki poznajo zgodbo svetega Jakoba in mislijo, da znajo potem, že vse, kakor bog oče, ko je ustvaril svet. Ta univerzalni velem se je torej lotil električnih naprav ter rekel: Kaj tehniki?! Jaz razumem in znam vse. V to naravno je zabiti že en milijon, ni viharji pa ne bodo pricurljali iz nje, in

še naših otrok otroci bodo morali plačevati za te naprave. Inženirji, ki niso študirali v lemenatu, so namreč povedali, da je Završnica zavožena, pri razlagi o teh delih pa je dr. Lampe zopet opljuval ljudi, ki niso njegovega mnenja. Zaganjal se je v Sukljeta in ing. Stebija, ki ga je spoznal baže v petih minutah od nog do glave in od zunaj in od znotraj. Ženijalni dr. Lampe te torej samo pogleda pa že ve: Ti si tepec, osel, zabiti. Lampe je pripeljal deželne inženirje, o katerih ve, da jedo kruh, ki jim ga reže klerikalna večina. Seveda sta govorila le to, kar sta smela, nista pa povedala vsega tega, kar bi bila morala povedati. Zahtevo po razjasnitvi s strani od strank neodvisnih mož, so odklonili, dokaz, da je Završnica res zafurana. Če pa je do sedaj že izdani denar zapravljen, naj bi mu vsaj napravili nagrobno gomilo ne pa, da kakor kak tepec nosijo še naprej milijone v to jamo. — Ponašali pa se bodo, da so v tem zasedanju storili tudi koristne stvari za delavce, navedli bodo podporo za vaješki dom. Toda saj jih poznamo! Vtepti hočejo vajencem v glavo, da niso ustvarjeni za to solžno dolino in da jih čaka plačilo v nebesih, če se varujejo liberalnega in socialnodemokratskega hudiča. Govornik je govoril nato še o gledališču, Glasbeni Matici, o inkorporaciji Šiške, kjer klerikalcem ne gre za združitev marveč samo za to, da odpade okoličnik nekaj neljubih glasov, ker čuti dr. Šusteršič, da se mu stolček že maje. Pravijo, da se te inkorporacije boje zlasti klerikalci v Ljubljani, ker izgube nekaj mandatov v občinskem svetu. Mar je Šusteršič ali sedi Štefe v občinskem svetu ali ne! Klerikalci v deželnem zboru so čutili, da visi nad njimi obtožba, zato so se tudi vedli kakor obtoženci.

Dogodki na Balkanu.

Položaj na Balkanu.

Srbski ministrski predsednik Pašić je govoril na predvečerajšnji seji vladne stranke o določitvi definitivne meje med Albanijo in Srbijo ter naglašal srbsko zahtevo po strateško močni meji. Zaradi tega vlada v dunajskih krogih že zopet veliko razburjenje. Najbudalejše točke bi privoščili Srbom na meji tako, da bi nikdar ne moglo priti do miru med Albanijo in Srbijo. Toda srbska vlada si bo pač vedela priboriti tudi diplomatskim putem mejo, ki ji zasigura trajen mir.

Grško-turška pogajanja pa gredo svojo polzevo pot, zato so za sedaj utihnili glasovi o skorajšnjem izbruhu četne balkanske vojne. Če pa bomo poročila iz Carigrada, da hoče Turčija odrediti demobilizacijo samo napram Bolgarski, da pa sicer ostane pod orožjem, so splavali zopet vsi upi na skorajšnjo pomirjenje po vodi. O prodiranju turške vojske proti Solunu piše carigradski »Tanin«: Tako prodiranje s celo našo vojsko bi bilo sicer s stališča človeštva upravičeno, oslabilo pa bi naše stališče, razlagalo bi se v Evropi napačno, zaprlo naše trge in podaljalo našo finančno krizo. Če bi pa bili k temu prisiljeni, bi si preskrbeli prej evropski mandat. Kak interes imamo, da bi se prenegli v vprašanju otokov! Cim delj se ne reši makedonsko vprašanje tem bolj je upati na ugodno rešitev. Če dospe novi naš dreadnought, bomo imeli premoč v Arhipetu, ki nam je nobeden ne more vzeti, zato je boljše, če se sedaj še ne govori o otokih.

V albanskem prebivalstvu v lada nezadovoljnost zaradi nove albanske državne banke, ki da ima obsežne privilegije. Albanci se boje, da bo ta banka v kratkem monopolizirala vso industrijo in Albanci bodo le hlapci tujega kapitala. Vidi se, da Albanci vendar niso tako zabiti, da bi za gniljivo ljubeznijo gotovih velesil ne slutili denarnih zakljev.

Štajersko.

Klerikalno časopisje in konec obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Naše občinstvo se spominja, da smo se minuli četrtek v »Slov. Narodu« pridružili kritiki mariborske »Straže« o vladno-nemških posredovalnih predlogih, na podlagi katerih so ustavili slovensko-klerikalni poslanci premirje v štajerskem deželnem zboru. Konstatirali smo, da je »Straža« v ponedeljek dne 6. oktobra malo ur poprej, ko je dr. Korošec te vladno-nemške predloge v Gradcu sprejel, imenovala iste zahrbtne, Nemcem prijazne in je obenem vehementno napadla cesarskega namestnika grofa Claryja, češ, da je »padel z njimi slovenski delegaciji v hrbet« (o miloglasna slovenščina!). Na podlagi te »Stražine« konstelacije in iz drugih stvarnih razlogov smo kritizirali vladno-nemško-klerikalni pakt. No in v petek imenuje »Straža« naš članek »lajanje«, govori o naši »moralni propalosti« in »nepošte-

nosti«, o naših »lumparijah« itd. Ker smo se pridružili njeni sodbi, pravi, da postopamo iz »strankarske in osebne sebičnosti«, da se kot »strupeni sovražniki« na klerikalne poslance jezimo in na nje »sikamo«. Mislimo, da zadostujejo te navedbe v ilustracijo klerikalne politične zrelosti in poštenosti. Mislimo pa tudi, da če kdo popoldne sprejme od nasprotnikov to, kar je še dopoldne vehementno obsojal, je moral imeti posebne razloge in v tem slučaju pač ti razlogi ne morejo kaj drugega kakor oiti, ki vodijo utaplajočega se človeka, da se prime zadnje rešilne bilke, tudi če mu jo nudi smrtni sovražnik...

O glavnem zboru Narodne stranke sta po svoje poročala »Slovenec« in »Straža«. Kako malo nam je na tel poročilih in »glosah« ležeče, kaže to, da bi bili prav lahko vrgli iz dvorane klerikalnega pisarja Ž., ki je prišel na naš glavni zbor voluhin in bi tako vsako poročilo preprečili. Kar se »Stražinega« članka o našem glav. zboru tiče, ga dovolj karakterizira to, da se »v podobno kritiko raznih referatov ne spušča.« Laži in psovke o udeležencih in vodjih so pa jako poceni in nam nič ne imponirajo.

Iz Celja. (Mestni policaji znajo biti tudi prebrisani!) Večkrat se pripeti, da prihajajo slovenske stranke v mesto in vprašujejo redarje (policaje), kje da stanuje ta ali oni slovenski trgovec, obrtnik, odvetnik ali zdravnik, kamor nameravajo iti. Policaj pa ne kaže, kakor bi bila to njegova dolžnost, stranki dotičnega stanovanja, marveč stanovanje n. pr. nemškega odvetnika, češ, da naj k temu pojde. Mestna policija menda ne ve, da je plačana od celjskega mesta in da plačujejo slovenski davkoplačevalci in slovenski denarni zavodi veliko več kot tretjino vseh mestnih doklad čprav nimajo v mestu nobenih pravic. Slovenci! Kadar prihajate v Celje in hočete najti stanovanje kakega Slovenca, nikdar ne vprašajte celjskih policajev!

Zanimiva obravnava pri upravnem sodišču. Upravno sodišče je razsodilo, da je štajerski deželni šolski svet protipostavno prestavil g. nadučitelja Rad. Knafliča iz Gorice pri Mozirju v Dobje pri Planini. Podrobnosti še pričbimo.

Iz Slov. Bistrice poročajo »Marburger Zeitung«, da so se vršile v petek volitve v cerkveno konkurenčni odbor, pri katerih je dež. posl. Peter Novak propadel (!) proti nemškutarju Versolattiju.

Od Sv. Boltenka nad Središčem. (Obesil) se je v nekem gozdu delavec Jakob Tomažič, po domače Petrolč. Bil je strasten alkoholik.

Žalski oder. S pomočjo daleč naokoli »znane žalske indolence«, se je po mnogih posvetovanjih in razmotirvanjih posrečilo, najti modus, potem katerega smo prišli do tolikanj zaželenega cilja, ustvariti v Žalcu gledališki oder, ki obeta postati vendar enkrat stalen. Trnjeva je bila pot večnega potovanja našega odra po žalskih dvoranih; prišli smo že tako na kant, da smo si končno že morali izposojevati kulise iz okoliških vasi. Zato je bil že skrajni čas, da se tej žalostni mizeriji enkrat za vselej odpomore. V Žalcu vlada danes prav marljivo društveno življenje, pa bi bilo lahko mnogo bolje, ko bi bilo malo več — ljudi. Kamor pogledaš, povsod isti člani, povsod skoraj isti odborniki, celo predsedniki. Kljub temu dejstvu vendar društva prospevajo ter izkazujejo lepe blagajniške preostanke. Pravega razpoloženja pa vendar ni bilo, osobito glede uprizoritve gledaliških predstav, ker nismo imeli današnjim kulturnim, pa tudi zabavnim svrham primerne dvorane. Zato se je slednjič odločil naš prvobornitelj gosp. Fran Roblek, ne oziraje se na ogromne stroške, postaviti veliko in akustično dvorano z vzdanim odrom, ki po svoji površini nadkriljuje vse slovenske odre po Slov. Štajerskem, tako, da bo možno vrlim našim diletantom, ki so dobre volje, proizvajati največje in najboljše naše slovenske igre. Ker nam je bil s tem stalen oder zasiguran, se je sestavil odbor »Žalski oder«, ki je prevzel nalogo, nabaviti si potrebnih kulis. Ta odbor sestoji iz zastopnikov šesterih narodnih društev (1 v Ložnici), ki je pod predsedstvom gosp. V. Kukca danes skoraj že rešil težavno svojo nalogo. Ko je našel odbor kritje za najpotrebnejše stroške, je poveril izvršitev in slikanje kulis, kakor tudi montažo električnih žarnic, kojih je na odru samem nad 70, gledališkemu slikarju gosp. Waldsteinu iz Ljubljane, ki je izvršil svoje delo mojstersko. Ker se žalec vpraša, kako bo vse to plačal, se tudi drugi naši rodoljubi, na čelu jim župan gosp. Josip Širca res kavalirsko odziva, jo z radovoljnimi prispevki, da tudi oni z vsemi svojimi močmi podpirajo saniranje našega kulturnega svetišča

v slovenski metropoli Savinske doline. Da je vočigled tem pojavom vzkipela kri našim marljivim igralcem in igralkam, ki se ne ustrašijo niti »Rokovnjačev« ter se pod režiserstvom gosp. I. Prekorske prav vestno pripravljajo za dan 19. oktobra t. l., se pač ni čuditi. Zato velja danes geslo vsej Savinski dolini: V nedeljo, dne 19. oktobra zvečer vse v Zalec nad — »Rokovnjače«!

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 19. vinotoka 1913 večer se bo vprizorila na našem odru priljubljena ljudska igra »Naš župnik, gospod Jakob« pod režiserstvom g. Josipa Moleka, bivšega člana deželne gledališča v Ljubljani. Imenovana igra je najlepša ljudska igra, kar se jih je sploh vprizorilo v Mariboru. To je splošno mnenje vseh mariborskih obiskovalcev slov. gledališča. Tokrat sodeluje orkester »Glasbenega društva«, ki je zadnjičkrat izostal vsled nepričakovanih zadržkov. Končno pripomnimo, da se vrši ta predstava na čast našemu izbornemu in prav marljivemu igralcu g. Francu Pajnhartu, ki se s to predstavo poslavlja od našega odra. — Odbor.

Iz Maribora. Prihodnji četrtek, 16. t. m. zvečer se vrši v restavraciji Narodnega doma rodbinski sestanek. Svira oddelek orkestra Glasbenega društva. Vstopnina prosta. Slovenske obitelji vabimo, da se udeležijo polnoštevilo tega rodbinskega večera.

V ormoško - ljutomerskih gorah se prične ta teden glavna trgatva. Mošt ima okoli 20 stopinj sladkorja. Kupci plačujejo za mošte iz mešanili leg 52—62 vinarjev.

Iz Ormoža. Pri volitvah v ormoški okrajni zastop so klerikalci nepričakovano naskočili skupino veleposestov in pri ožjih volitvah z enim glasom večine tudi prodrli. Situacija je sledeča. V dosedanjem okrajnem odboru so sedeli možje obeh strank in niso nikdar kazali kakih strankarskih načel, prebivalstvo ni imelo govoda k pritožbam, najmanj iz političnih ozirov. Mimo Sv. Bolfenka nad Središčem pa se gradi okrajna cesta, ki ne odgovarja popolnoma onemu načrtu, ki si ga je narisal neki tamošnji »veleposestnik« in za katerega so se na komando teža človeka zavzemale nekatere občine. Ta njegov komando pa pri okrajnem odboru ni našel odmeva, ker središki odborniki kot domačini poznajo tamkajšnje kraje in pri izpeljavi ceste ne rabijo tuje pameti in njenih produktov. To je bil casus belli: tak liberalen odbor mora vstran; če ni dotičnega Bolfencana v njem, sploh ni mogoče kake zadeve pametno rešiti. Zda pa na delo in sicer zahrbtno. Med tem je bil volilni imenik raznjen, zanj se pa ni pobrigal nikdo drugi kot napredni slovenski Ormožani; sestavljen je bil namreč tako, da, ako bi g. dr. Sernec ne bil potem neštevilnih reklamacij zahteval popravo, bi slovenski volilci sploh ne imeli volilne pravice in Nemci bi z lahkoto prišli do odločilne besede. Imenik je bil gotovo namenoma tako sestavljen. Dr. Sernec ga je popravil — postel je bila poslana, klerikalci so se pa vlegli v njo. To so sadovi našega, skoro bi rekli, preveč nesebičnega dela. Dotičnega bolfenskega »veleposestnika« samo svari mo, naj se nič preveč ne kaže v javnosti; imamo zanj pripravljenega veliko mazila. Sramota bi bila za okraj, ako bi imeli taki — primerna beseda bo vsakomur sama po sebi prišla na jezik — kako važnejšo besedo v njegovem zastopu. Na dopis v »Slovenca«, ki ga je napisal isti — pa ne odgovarjamo. Tako daleč ne bodo nikoli prišli Šinki, Zadravci, Serneci in Zabavniki, da bi se proti bolfenskemu »veleposestniku« in Krek-Lampetovemu »Slovenca« zagovarjali.

Koroško.

Koroško šolstvo. — Celovška okolica. Po navedbah o žalostnih šolskih razmerah v glavnem mestu Celovcu sledi popis šolskih razmer v celovški okolici: Okolica Celovca se rapidno pomemčuje, kakor smo že omenili in kakor v drugih okrajih, je tudi tukaj glavno orodje pomemčevanja — šola! V političnem okraju Celovec je skupno 71 Šol: 1 slovenska, 15 utrakvističnih, a ostale nemške. Število Slovencev je v celovškem okraju po ljudskem štetju iz leta 1900. 20.969, Nemcev 44.028. Razvidno je, da prihaja tako na 20.969 Slovencev (v resnici jih je več) samo ena zakonito privoljena šola, ali pa na vsakih 1159 Slovencev po 1 utrakvistično, medtem, ko prihaja že na vsakih 846 Nemcev po ena šola. Če pa pomislimo, da je Slovencev precej več, uvidimo, kako množina slovenskih otrok pohaja v tem okraju v trdo nemške šole.

Primorsko.

Goriški deželni zbor. Danes popoldne ob 4. se je pričela seja goriškega deželnega zbora. Te dni so se izostale zaradi zborovanja psihiatrov, ki se je vršilo v Gorici.

Predsedniki goriških deželno-zbornih klubov so: Predsednik juridičnega odseka dr. Flego, kmetijskega dr. Bugatto, tehnično-železniškega dr. Gregorčič, petičijskega dr. Franko, verifikacijskega Piccini, šolskega dr. Podgornik in finančnega dr. Rebuta.

Lista porotnikov goriškega mesta je izpostavljena na vpogled v anagrafičnem uradu goriškega magistrata od 13. t. m. do 20. t. m. Eventualne ugovore morajo vložiti stranke do 20. t. m. To je važno za Slovence, ki so bili tudi v tem oziru do sedaj vedno zastopljeni. Slovenci storite svojo narodno dolžnost in uveljavite naše pravice tudi v listi porotnikov iz goriškega mesta.

Psihiatrični kongres v Gorici. Od četrtega do sobote se je vršil v Gorici kongres zveze avstrijskih psihiatrov. Navzočih je bilo okoli 40 zborovalcev iz raznih dežel Avstrije. V četrtek zvečer se je vršil sestanek v hotelu »Südbahn«. V petek popoldne se je vršilo prvo zborovanje v deželni zbornici. Navzoči so bili poleg 40 zastopnikov deželni glavar dr. Faidutti, župan Bombig v imenu namesništva dr. Celebrini, svetnik Rebek, prvi državni pravdnik Jeglič, poslanec dr. Podgornik in več zastopnikov raznih drugih oblasti. Predsedoval je predsednik zveze dr. Starlinger. Ob 3. popoldne se je vršilo drugo zborovanje, nakar so si zborovalci ogledali kolonijo manj nevarnih umobolnih na Stari gori. Zvečer je priredil deželni odbor na čast udeležencem diné v hotelu Südbahn. V soboto popoldne se je vršilo 3. zborovanje, popoldne pa so si ogledali udeleženci deželno umobolnico. V nedeljo so napravili zborovalci izlet v Ogziej in v Grazeč, odkoder so se vrnili zvečer v Gorico. Določena so bila sledeča predavanja: 1. Hueber - Dunaj in Sickingen: Dolžnost jamstva in umobolnice (poročili). 2. Grassberger-Solnograd: Nadaljno razmatranje in stališče napram zakonskemu načrtu o kazenskem pravu. 3. Nelken - Kulparkov: Nevartnost glede dolžnosti jamstva od strani zavodov za umobolne. 4. Schweighofer-Solnograd: Naše stališče napram zakonu o skrbstvu in njegovi izvršitvi. 5. Eisath - Hal: Sedanje stanje psihiatricnega zdravljenja. 6. Berze - Klosterneuburg: Važnost psihologije za psihiatro. 7. Pl. Franzoni - Gorica: Sedanje stanje pedagogičnega vprašanja s posebnim ozirom na pedagogizmo umobolne. 8. Hassman - Graec: Spoznavanje stopnjevalnih znakov pri »paralysis progressiva«. 9. Manin - Črnovi: ce: O lumnaiu.

Razpis nagrade. Tržaška podružnica Slov. plan. društva razpisuje nagrado 50 K za najlepši lepak za III. veliki planinski ples v Trstu. Lepak v velikosti 180 x 80 sme obsegati največ tri barve. Osnutke, ki ostanejo po sprejetju last podružnice je poslati najkasneje do 15. novembra t. l. na naslov: Tržaška podružnica Slov. plan. društva Trst, ulica Torrebiana št. 41/I.

Tatvina na tržaški pošti. V petek popoldne je prišla na glavno pošto Julija Rozman, da bi odpisala 30 kron. Ko je čakala na potrdilo, je položila denar in sicer 3 bankovce po 20 K na mizo. Naenkrat je denar izgubil. Ljudje so opazili nekega sumljivega človeka, ki se je smukal okrog mize in so stekli za njim. Ujeli so ga na obrežju Mandracchio. Tat je 26letni Peter Pantanida iz Kurčole. Denar so dobili pri njem.

Tatvina olja. Tvrška Segre v Trstu sta ukradla dva uslužbenca za okroglo 6500 K olja. Tvrška je obljubila ponevernikom, da jih ne ovadi, če se zavežeta, da bodeta škodo povrnila. Ta dva sta obljubila povrnilo, toda v petek sta pobežnili iz Trsta. Do sedaj nimajo o njih še nobene sledi. Pustila sta v Trstu družini z več otroci.

Tržaška porota. — Cestni rop. V petek in v soboto se je vršila obravnava proti Nazariju Lenardonu in Mihaelu Silvaniju zaradi hudodelstva ropa. Obtožena sta v noči od 6. na 7. aprila napadla na miljski cesti Josipa Berčiča, vrgla sta ga v neko gnojnico in ga oropala. Silvanij je rop priznal, poudarjal pa je dosledno, da ga Lenardon v to pogovoril in prisilil. Lenardon rop taji in trdi, da v kritičnem času ni bil na miljski cesti. Zaslisanih je bilo 12 prič. Pričevanje je izpadlo za Lenardona, ki napravljva vtisk nasilnega človeka, zelo neugodno. Svojo nasilnost je Lenardon tudi dejansko pokazal. Ko

so ga peljali po dopoldanski obravnavi jetniški čuvaji uklenjenega po koridoru, je skočil Lenardon nenadoma na 70 let starega očeta svojega sobotženca in ga začel tolči z verigo po glavi. Lja niso čuvaji pravčasno priskočili bi bil nasilnej mož ubil. Državni pravdnik je raztegnil svojo obtožbo proti Lenardonu tudi na ta zločin. — Soznika psihiatra sta izpovedala, da je obtoženi Silvanij bebec v pravem pomenu besede, ki pred medicinsko znanostjo ni odgovoren za svoj čin, pred zakonom pa je odgovoren v znatno zmanjšani meri. — Po daljših govorih zagovornikov in državnega pravdnika so proglasili porotniki ob polu 7. zvečer svoj pravorek. 1. glavno vprašanje glede ropa so zanimali za oba obtoženca soglasno. 1. eventualno vprašanje glede omejitve osebne svobode so potrdili za oba obtoženca soglasno. 2. glavno vprašanje glede tatvine so potrdili za oba obtoženca soglasno. 1. dopolnilno vprašanje (da li je poškodovanec doživel strah) za oba obtoženca zanikano za Lenardona: Z 12 ne in 3. glavno vprašanje zanimali z 11 glasovi. Z ozirom na ta pravorek je obsodilo sodišče Silvanija na 4 mesece, Lenardona pa na 8 mesecev ječe.

Konferenca dalmatinskih poslancev. Iz Splita poročajo, da se bo vršila te dni v Zadru konferenca dalmatinskih deželno in državnozbornih poslancev. Razpravljalo se bo na konferenci o deželnozborni volilni reformi in o ustanovitvi srbsko-hrvaške koalicije.

Zahteve naših železničarjev.

Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Ljubljana je sklicala na včeraj dopoldne podružnični shod v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani. Vsled sokoškega slavlja, ki se je tudi osredotočilo v Narodnem domu, pa se shod ni mogel vršiti. Člani so bili deloma službeno zadržani, nekaj se je razšlo po slavnostnih prostorih in bilo jih je za shod premalo. Zato je bil shod odpovedan, vršila pa se je odborova seja, katere so se udeležili tudi nekateri zaupniki in delegati. Na tej seji je poročal g. Bufon iz Trsta sledeče: Na zborovanju koalicije, ki se je vršilo dne 7., 8. in 9. t. m. na Dunaju, se je spremenilo ime v »Zveza ljudskih železničarskih društev avstrijskih« in sicer v slovenskem, nemškem, češkem in poljskem jeziku. Posluje se v vseh 4 jezikih. Te seje na Dunaju so se udeležili sledeči delegati: gg. Buřival, Voina, Navratil, Keler, Buzacki, Heruliker, Kristofović, Machek, Adler, Richter in Kete. Na zborovanju so bile sprejete vse stare zahteve železničarjev, kot najnujnejše pa so se formulirale sledeče:

Za poduradnike. Opusti naj se stopinja 1300 in zviša naj se končna plača na 3000 kron.

Za uslužbence. Skrajša naj se napredovalni čas od 3 let na 2 leti in končna plača naj se zviša na 2000 K. Uslužbenec, katerim je vstop iz nižje v višjo kategorijo onemogočen naj se imenuje za poduradnike z dosego plače 1200 K. Uslužbenec, katerih trdote se niso poravnane, naj se omogoči hitreje napredovanje. Uslužbenec skupine 3 naj se prestavi v skupino 2, oni iz skupine 2 v skupino 1.

Čuvajem naj se zviša nočna doklada na 1 krono in naj se raztegne na vse uslužbence, ki delajo nočno službo. Premikačem naj se zviša plača na 24 kron mesečno in ravno tako čuvajem. Zahteva se povečanje stabiliziranja uslužbenec.

Za delavce. Zvišanje plače od 10 vin. na 20 vin. avtomatično vsaki dve leti, pri rokodelcih na 1 leto. Regulacija plač v kurilnicah. Zvišajo naj se plače zaviračem in kurjačem.

V jesenskem in zimskem času se ne sme noben delavec odpustiti. Dalje se zahteva stabiliziranje zidarjev, mizarjev itd. Zahteva se tudi avtomatika za vse delavstvo.

Službeni čas pri oseboju prometne službe naj se določi na 25 let pri vseh ostalih na 30 let.

Vozne ugodnosti naj se raztegnejo tudi na družine vseh uslužbenec in delavcev.

Penzijski fond naj se uredi v modernem smislu.

To so torej najnujnejše zahteve, katere stavijo železničarji in priznati se jim mora skromnost. Te zahteve so tako umestne, narekuje jih potreba in sila in tako primerno umerjene, da se jih ne more ovreči, razen če bi se jih hotelo še v principu prezirati in prepustiti železničarja njegovi bedi. Te zahteve so predložili zgoraj navedeni delegati železniškemu ministrstvu in ravnateljstvu uprave južne železnice, prvemu za državne, drugemu za južne železničarje.

Z ozirom na res slabe in žalostne razmere železničarjev, z ozirom na današnje draginjske razmere, posebno pa z ozirom na njih skrajno nevarno, težko

in zelo odgovorno službo, te zahteve gotovo niso pretirane marveč kot smo že omenili, naravnost skromne in upamo, da merodajne oblasti teh skromnih želj ne bodo prezrle in ne bodo odtrgale svojim železničarjem teh v resnici trdo zasluženih in nujno potrebnih poboljškov. Želeti bi bilo, da bi se v očiglednem dejstvu spomnili železničarjev tudi vsi ljudski zastopniki in naj bi se toplo zavzeli za skrajno potrebne in nujne zahteve naših železničarjev.

Dnevne vesti.

— Kranjski deželni zbor. Deželni glavar je zaključil zasedanje deželnega zbora z govorom, ki je zanimiv le zaradi hladne brezobraznosti, ki veje iz njega. Šusteršič je hvalil »delo« deželnega zbora v minoli dobi od leta 1908. Kaj drugega tako ni mogel storiti, kakor hvaliti to »delo« njegove stranke — a koliko hvale je to »delo« vredno, se je pokazalo že pri neštetihih prilikah, tudi tekoma zadnjega zasedanja deželnega zbora in to ve vsak, kdor je le količikaj pogledal v deželno upravo in v deželno gospodarstvo. Teh šest let klerikalnega gospodstva na Kranjskem bo deželi ostalo v spominu pa tako, kakor nekdanje turške vojske ali časi kuge. Šusteršič se menda zaveda, kako prokletstvo za Kranjsko je minulo šestletno gospodovanje klerikalcev, zato je zvalil en del krivde na vlado in njenega nad vse priljubljenega reprezentanta na Kranjskem.

— Iz deželnega odbora. Za muzejsko asistenco v VII. plačilnem razredu se imenuje dosedanja volonterka phil. dr. Ana Schifferer. Za pisarniško oficijalno istotam na strojepiska Ana Kušar. — Stavbna svetnika Sbrizaj in Krajec in stavbni komisar Otahal se odpotujejo s študijskimi stipendijami na stavbno razstavo v Lipsko. — Vpokoj se strežnik v deželni bolnišnici Jožef Sinkovec. — Vzame se na znanje, da je »Delavska zavarovalnica zoper nezgode v Trstu« obljubila prevzeti leta 1914 za pol milijona komunalnih titrov deželne banke. — Zgradba železo - betonskega mostu čez Radovljo v Čučji mlaki se odda najnižjemu ponudniku Ivanu Ogrinu v Ljubljani za 16.195 K.

— Kako klerikalci spoštujejo svetost prisige. Poroča se nam: Kakor znano, so klerikalni poštenjaki v deželnem zboru porotnikom in v slučaju Pavšler, sploh celi napredni stranki očitali krivoprišežništvo. Par dni pozneje pa so imeli priliko pred novomeškim sodiščem sami pokazati, kako pravi kristjan spoštuje svetost prisige. To je bilo v že znani aferi Golija-Pirca. Golija je kot vladni komisar na Jarčevem shodu na Muhaberju Pirca nahrulil z besedami: »Was hat denn der Kerl hier zu tun?« Golija je bil zato pred novomeškim okrajnim sodiščem obsojen, a se je pritožil na vzklicno sodišče. Klerikalci, njim na čelu poslanec Jarc, so ga skušali na sledeči način rešiti: Dve pozitivni priči, ga Ana Derganc in koncipijent g. Lotrič, sta določeno izpovedali, da se je dogodek vršil zunaj pred Osošnikovo hišo. Golijev pooblaščenec dr. Ogrizek, ki je bil tudi priča temu dogodku, je za prvo razpravo Goliju priporočal, naj se besede priznajo, le njih uporaba naj se drugače komentira. V vzklicnem izvodu pa je Golija sam svojega zastopnika postavil na laž, češ, da on teh besed sploh izustil ni. Isti dr. Ogrizek pa je o isti stvari kot priča pod prisego izpovedal, da Golija teh besed — ni izustil! Ko je dr. Slanc od priče hotel izvedeti, kje je potem dr. Ogrizek pri okrajnem sodišču vedel, da je Golija besede res izrekel, ali mu je Golija to sam priznal, ali jih je on — ker je bil tedaj navzoč, sam slišal, se je Ogrizek zahteval k izgovoru, da kot bivši Golijev zastopnik na tako vprašanje — ne more dati odgovora!! Se bolj pa je značilno, kako je poslanec Jarc pod prisego izpovedal. Dasi je dokazano, da je bil on tudi navzoč pri dogodku, je pod prisego izpovedal, da o takih besedah nič ne ve, a malo pozneje zopet priznal, da besede niso bile v tej zvezi zgovorne. V šoli, kjer je bil shod, trdi Jarc, da je bilo sto ljudi, dočim je dokazano, da jih je bilo komaj petintrideset in da na Jarčevem shodu takrat vsega vkupaj ni bilo 90 oseb. Na podlagi Jarčeve in dr. Ogrizkove izpovedi — oba pod prisego! — je Golijev zagovornik skušal ovreči pričevanje Derganc in Lotrič, da se dogodek ni vršil zunaj pred hišo, ampak v veži in da glavna priča Derganc dogodku sploh ni mogel videti in slišati, ker so jo že prej orožniki odstranili. Na ta način so klerikalci skušali ne samo Golijo rešiti, ampak spraviti pričo Derganc in Lotrič v preiskavo zaradi krivega pričevanja. Da, tako daleč gre v tako bogokletni stvari, kot je ta afera, krščanska ljubezen do bližnjega! Ampak so imeli smolo. Kajti sam

ravno tisti orožnik, ki je go. Derganc na Golijev ukaz odstranil, je pod prisego potrdil, da se je dogodek z go. Derganc vršil — pozneje, takrat pa so stali vsi prizadeti še zunaj pred hišo in ne v veži, kot sta Jarc in dr. Ogrizek prisegli. Ujel pa se je v zanjko tudi posl. Jarc sam, ki je potrdil, da je bil takrat še zunaj, ko je orožnik omenjeno pričo odstranil. Ne da bi Jarcu in dr. Ogrizku očitali krivo prisego, saj je samo na sebi vse njuno pričevanje značilno nasproti resnici.

— Iz Vipave se nam piše: Vipavci smo prav res radovedni, po kaj hodi naš dični poslanec v Ljubljano. Gotovo meni, da je v družbi z drugimi kimavci poklican kriti zavožen gospodarstvo Šusteršičeve klike. Prepričan naj bo, da tudi klerikalni Vipavci obojajo protinarodno politiko oholega dr. Šusteršiča, ki se igra z našimi narodnimi pravicami, kakor bi bil plačan eksponent nemškega »Volksrata«. Vprašamo ga pa tudi, kaj je vzrok, da ni niti omenil škandalozne avtomobilske zveze Postojna - Vipava - Gorica. Če že sam nima nikake inicijative in ni zmožen postaviti najenostavnejše interpelacije, posnel bi lahko tozadevno interpelacijo ajdovskega g. poslanca v goriškem deželnem zboru. Dobro bi bilo, da skliče shod in na njem poroča, kako Šusteršičanci razsipajo v brezplodna podjetja in strankarske namene stotisočake, za regulacijo Vipave imajo pa le — dobre besede.

— Zgodovinski spomin. Dne 18. oktobra bo na kranjskih šolah patriotičen praznik. Namesto poduka bo ta dan proslava stoletnice, »kar je bila Kranjska osvobodena izpod francoskega jarma«. Kako lepo je to povedano »osvobodena izpod francoskega jarma« — ko so namreč Avstrijci zopet prišli na Kranjsko, so vse uničili, pohodili in požgali, kar so bili Francozi dobrega in koristnega storili in to se zdaj imenuje osvobodjenje. Učitelji bodo morali dne 18. oktobra pač ponavljati, kar pišejo oficijalni zgodovinarji — lažnjivci, a drugi ljudje, ki miso odvisni, lahko poročijo ta dan, da ljudstvu malo pojasnijo zgodovinsko resnico. Naj povedo ljudstvu, da so Francozi osvobodili kmeta in dali Slovincem narodno pravico, naj povedo, da so Francozi vpeljali na Kranjskem red in pravico, ustvarili izvrstno upravo, povzdignili kulturno stopnjo prebivalstva in obče blagostanje, sploh da so Francozi v kratkih letih več dobrega storili za Kranjsko, kakor avstrijska uprava v petstoletih.

— Javen škandal. V noči od četrta na petek je bila neka mlada ženska, baje se piše Marija Stih in je doma s Stajerskega, v Litiji povožena od vlaka in umirajoča peljana proti Ljubljani. Ali je umrla že med potjo, ali pa šele v Ljubljani, ni znano. Najbrže je morala že med potjo, ker ljubljansko postojenjačstvo jo je dalo že mrtvo prepeljati v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Državni policiji se pa ni zdelo vredno, da bi bila mestni magistrat kot sanitetno oblast o stvari kaj obvestila in šele neka privatna oseba je prišla danes na magistrat povedat, da ubogo mrtvo dekle še vedno leži v mrtvašnici in da truplo že smrdi. Kaj bi bila rekla vlada in klerikalci, če bi si bila mestna policija svojo nalogo vzela tako lahko?

— O Johanci z Vodic pripovedujejo ljudje zelo zanimive stvari, ne le o njenih sepih in s čudeži v vodiškem farovžu, nego tudi o njenih znanjih z različnimi drugimi duhovniki. Menda ve take stvari, da se gotovo duhovniki kar tresejo strahu in se kar skrivajo, če zagledajo kakega orožnika. O farovžu so od nekdaj zavistiška poštenosti in npravnosti.

— Faniara srbskega »Sokola« iz Zagreba je včeraj popoldne ob pol 5. zasvirala na stolpu ljubljanskega Gradu več pesmi, med temi »Kje domov moj«, »Liepa naša domovina« in »Hej Slovani«, kar je vzbudilo splošno pozornost.

— Slikarska in risarska šola R. Jakopiča prične svoj redni pouk v četrtek, dne 16. oktobra. Priglašeni učenci in učenke naj blagovolijo priti ta dan popold. ob 2. v umetniški paviljon. (hod zadaj). Novi učenci se sprejemajo vsak čas.

— Pomlad v jeseni. Gospa I g l i č e v a iz Ljubljane nam je poslala krasen šopek popolno dozorelih jagod s popolno dozorelim cvetjem na istih vejicah. — Podoben šopek sta nam poslali tudi gđ. Lojzika U r š i č e v a in ga. Marija G r e g l iz Blok pri Novi vasi.

— Vrnili se je Josip Grošelj, ki je bil odšel malo po svetu in je zopet nastopil svojo službo.

— Mesto Belgrad potrebuje izženirja Slovence. Kdor bi želel kompetirati za to mesto, naj se zglopi pri »Slovanskem klubu«.

Krekovi fantje. V Bezuljaku sta se dva katoličana sprla. Jaka Hren je hotel prepričljiva pomiriti, pa je sam izkupil. Eden Krekovih fantov ga je z nožem sunil v hrbet.

V Kamniški Bistrici se vrši od 16. do 24. oktobra velik lov na divje koze in je te dni hribolazcem sploh preproven pohod na teh planinah, ker bi bil vsak od lovskih uslužbencev zavrnjen, da se ne pripeti kakšna nesreča.

Roparski umor v Škofji Loki. Včeraj zjutraj se je izvršil v Škofji Loki tako predrzen in zavraten roparski umor, kakršnega še ne pomni ljudje v okolici. Neki laški delavec, ki je uslužben pri gradbi nove ceste iz Trate v Škofjo Loko, se je spazil včeraj zjutraj po prvi maši v kuhinjo dobro znane gostilne Janeza Miklavčiča po domače »Pod purtelcem«. Gospodinja je stala pri ognjišču in je pripravljala zajtrk za svojo ga otroka. Njen mož, ki je slep, pa je še ležal v kamri. Napadalec se je približal čisto tiho gospodnji in jo je udaril z vso silo z neko težko, trdo in robato stvarjo po glavi. Žena je padla, ne da bi se kaj zavedla. Napadalec ji je popolnoma prebil lobanjo, tako, da so izstopili možgani. Našli so jo mrtvo. Po umoru je vlomil napadalec v omaro, kjer sta imela zakonska denar in je ukradel 90 K. Ta nečuten umor je povzročil v sosesčini in v Loki, gostilna je kakih 15 minut oddaljena od Loke, silno razburjenje. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo, truplo bodo sodno obducirali. O zločincu nimajo nobenega sledu. Poklicali so tudi ljubljanskega policijskega psa, znano »Hekso«, ki pa ni imela nobenega uspeha. Psa so pripeljali popoldne v Škofjo Loko. Na licu mesta so psa takoj spustili v kuhinjo. Pes je dobil neki sled in je tekel naravnost v gozd. Tam pa je pes sled izgubil, ker je bilo preveč sledov tako človeških, kakor tudi od divjačine. Tudi je bilo v okolici preveč ljudi, kajti okrog hiše se je kar trlo radovednega ljudstva. Psa so odpeljali nazaj v Ljubljano, orožništvo pa je uvedlo strogo zasledovanje in upa, da bo v kratkem zasledilo predrznega roparja.

Glas iz Št. Ruperta o zadnji vodni katastrofi. To, kar se je zgodilo 5. oktobra v Št. Rupertu, sem napovedoval že pred dvajsetimi leti. Že takrat se je začelo z izsekovanjem gozdov ob strugi bistriški. Ščasoma so padle pod sekirko krasne šume po Bukovcih, Pasjem vrhu in drugih obronkih obsežnega povirja Bistrice. Izsekovalo se je vkljub opominom vedno dalje, pa so tako ostali skoraj vsi kraji nad Št. Rupertom goli, ker tudi politična oblast ni zadosti poskrbela, da se po goležih zasadi šuma iznova. Zato zdaj deževnica ob nalihvih kar zdrkne po golih obronkih v korito Bistrice, ki se spremeni iz mirnega potoka bliskoma v dereč hudournik ter pokončuje vse, kamor doseže. Do Plavca je zajezena voda v svojem koritu več ali manj, od tukaj pa se kar razlije po odprti dolini ter trga njive in travnike, da je kar žalostno gledati to puščenje. A v Št. Rupertu, kjer se stekata obe strugi, ki sta zaprti še z mlinskim jezom, se kar razlije po vasi ter udari v hleve in hiše, kakor se je to zgodilo v zadnjič, a da se ni utrgal jez, bi bila nesreča še večja. Posebno mnogo škode je naredila Bistrica zadnja tri leta, ki so bila sploh mokra ter je voda vsak čas izstopila. Začel sem zategadelj iznova nagovarjati merodajne moze, naj se vendar zgledajo na pravem mestu, da se uredi Bistrica doli od Plavca do Št. Ruperta ter dalje do vasi Bistrice, tedaj kakšne tri do štiri kilometre dalje. In kolikor mi je znano, je spravi res bilvi župan Fr. Župančič to zadevo na dan ter se je pri deželnem odboru reklo, da se bode Bistrica uredila na stroške proračunske postavke za hudournike. Toda tudi to čisto gospodarsko vprašanje je postalo hitro politično, kakor je že pri nas slaba navada. V Št. Rupertu je bil takrat občinski zastop se neodvisen. Iz Ljubljane pa je prišla zapoved, da mora postati klerikalni, sicer se občini ne bo izpolnila nobena prošnja. Pred volitvijo se je ljudem obljubovalo mnogo tega, med drugim tudi regulacije Bistrice. Volitve so izpadle v korist klerikalni stranki, in zdaj je bilo treba izpolniti dano besedo. Toda na vse obljube se je zdaj pozabilo. Jaz sem pa tudi še zdaj javno in odločno zagovarjal prepotrebno regulacijo Bistrice ter ljudi opominjal, da to zahtevajo tudi sami z vso odločnostjo, ker se je bati velike nesreče. Celo okrajnemu glavarstvu v Krškem sem naznanil po občinskem poglavarstvu, kakšna nevarnost preti Št. Rupertu in okolici, če se ne uredi vsaj za silo neke najbolj nevarne točke Bistrice. Toda katastrofa je prišla prej nego pomoč. In škodo trpimo zdaj davkoplačevalci le radi nemarnosti naših merodajnih mozi, ki vnašajo v vsako stvar politiko, katera nas od dne do dne vse huje zatira. Kadar pridejo volitve, nam obetajo zlate gradove, ko je pa treba potem kaj storiti, se nas pa ogibljuje. Št.

Rupert je to doživel v zadnjem času očitno glede regulacije Bistrice. Železniški kolodvor so mu postavili pol ure daleč na stran, o cesti z Doli ni obnove sledu, železniški zveza z Novim mestom je taka, da se Bog usmili, o železniški zvezi z Zidanim mostom ali s Sevnico še govoriti ne dajo itd. Kar je dosegel Št. Rupert z okolico v gospodarskem napredku, se ima zahvaliti le domačim odličnim možem ene in druge stranke brez razlike. Njim gre vsa hvala za njihovo požrtvovalnost. Kdaj se bo pa ganila in storila za nas tudi kaj ona širokousta klerikalna gospoda v Ljubljani? Če ste mož beseda, zdaj imate priložnost ter se lahko izkažete in dano besedo glede regulacije Bistrice izpolnite. Če tega ne storite, potem ste izgubili še tisto malo ugleda, kolikor ste ga imeli do zdaj pri nas. Da pa dosežemo, kar potrebujemo neobhodno za naš obstanek in trdi napredek, bomo poiskali drugih pomočnikov v naših težavah, in sicer take, ki imajo srce za nas in tudi čvrsto voljo za koristno delo na kulturno-gospodarskem polju ne pa na puhlem polju politike. Primum vivere — deinde res politicas tractare — pred vsem je potrebno, da moremo živeti in šele potem se ukvarjati s politikom. — Prof. Ivan Steklasa.

»Živi mrtveci«, ta od občinstva toli pohvaljena in mnogobrojno obiskana drama je videti danes poslednjikrat v kinematografu »Ideal«. — Jutri prvokrat obsežna interesantna z različnimi zaprekami itd. prepletena detektivska drama »Protea«.

Na Dunajski cesti je bil puščen bicikelj. Kdor ga je našel, naj blagovolji naznaniti svoj naslov v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

Društvena naznanila.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani priredi na čast svojim častnim članom v četrtek, dne 16. oktobra ob 8. zvečer v posebni sobi restavracije gospoda Fr. Kavčiča na Privozu častni večer. — Vabi se tem potom združene člane, zlasti zadruga načelstva in prijatelje obrtnega stanu, da se častnega večera v obilnem številu udeležijo. Iz prijaznosti sodeluje splošno znani pevski kvartet in tercet na citre, kitaro in brač ljubljanskih obrtnikov.

Umetnost.

V koncertu »Glasbene Matice« v torek, dne 26. oktobra, bo virtuos Jaroslav Kocian izvajal slavni violinski koncert Čajkovskega, nadalje skladbe Dvořakove, Smetanove, Paganinijeve in lastne. Sodeloval bo poleg koncertne pevke gospe Lovšeto-ve tudi koncertni pianist M. Eisner. — Vstopnice za koncert se od danes naprej dobivajo v trafiki v Prešernovi ulici. Kocian potuje sedaj po Holandskem in more priti v Ljubljano samo dne 21. oktobra.

Rnjževnost.

— Trgovski koledar za leto 1914 je izšel, ter ima naslednjo vsebino: Slovensko trgovsko društvo »Merkur« in odbor, posredovalnica, trgovski dom, koledar, kolkovne lestvice, podrobna določila za kolkovanje listin, spisov, računov itd., poštne določbe, obrestne tabele, tabela za razredčenje alkohola, tabela za preračunavanje alkohola iz kilogramov v litre, mero za suknjo, uteži, dolgotna mera, kovani denar raznih držav, preračunjevalne tabele, tabela za preračunavanje domačega in tujega denarja, tabela za izračunavanje dne od enega datuma do drugega, preračunavanje amitet in sestavljanje amortizacijskih načrtov, amortizacijski načrt, anuitetni faktorji, užitninska tarifa, za meso in vino izven zaprtih krajev, tabela za osebno dohodnino, vojaška taksa, pokojninski zakon za zasebne uslužbenice, samostojno izvrševanje trgovinskih obrtov, trgovina z mešanim, specerijskim, kolonialnim in materialnim blagom izpregled (dispenza) sposobnostnega dokaza, prodaja storjene obleke in čevljev, dopustnost trgovskega potovanja, prodaja žganih opojnih pijač na drobno, zapiranje in odpiranje trgovin v Ljubljani, Spodnji in Zgornji Šiški, v Vodmatu, na Selu, v Mostah in na Glinah, delovni čas v trafikah in zapiranje trafik, nedeljski počitek v trgovskih obrtih na Kranjskem, delovni čas trgovskih uslužbencev in zapiranje trgovin, ugodnosti na železnica za trgovske potnike, ki imajo kovčke z vzorci, kako se dobiva davka prosti bencin. Letošnji koledar se odlikuje po obširni in izborni vsebini tako, da je vreden sovrstnik dosedaj izšlih koledarjev društva »Merkur«. Koledar prav toplo priporočamo občinstvu, posebno pa slovenskemu trgovstvu. Koledar je uredil gospod dr. Rudolf

Marn. Cena mu je s poštnino vred 1 K 20 v.

Katastrofalen požar parnika na Atlantskem oceanu — 236 potnikov utonilo.

Na Atlantskem oceanu se je zopet pripetila velikanska nesreča, ki bi bila skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske obali užgal. Ogenj je izbruhnil na sprednjem delu parnika. Kljub napornemu delu mornarjev in potnikov se je ogenj vedno bolj širil in grozil, da bi bil skoro dosegla katastrofo »Titanica«. Parnik »Volturno« last družbe »Urania« se je med vožnjo iz Rotterdam v New York približno 3000 km od evropske ob

v primeri s kanadsko paradiž, go-spodstvo! Ne hodite v Kanado, ker tam res lahko od lakote poginete.

* **Kulinarne instrukcije.** Sedaj sestavljajo v Londonu kaj radi obe-de strogo po znanstvenih zakonih higijene. Pri takih obedih so na obednem listu raznim jedilom dostavljeni podatki o redilnosti in o specijalnem fiziološkem učinku. Tako ima »Menü« nekega takega higijeničnega obeda, kakor poročajo, sledeča jedila: »Croutes Parisiennes«: pospešuje izločevanje slin, predjed pred vsakim obedom, ki stavi velike zahteve na prebavilne organe. — Languste: 18% beljakovine. Ker so težko prebavljive, naj se vzame zraven majoneza. — Ostrige: eno najbolj zdravih živil, lahko prebavljivo, okusno, zato tudi za slabotne želodce; ker pa imajo samo 11% dušika in 1% masti, imajo malo redilne vrednosti, zato se mora poleg njih zavzati še druga jedila. — Champagner-sorbet: ena najbolj priporočljivih kombinacij z ledom, dobro kot medjed ker čisti usta in daje oddiha v prebavi. Skrb da se želodec izprazni ker pospešuje izločevanje želodčnih sokov.

* **Vesti o katastrofi parnika »Oceanic«.** Iz Londona poročajo: Vesti o težki nsgodi parnika »Oceanic«, ki je ravnotako velik kakor potopljeni parnik »Titanic« in ki je tudi fast družbe White Star Line, dozda še niso potrjene. Govori se namreč, da se je parnik ob islandski obali potopil. Najbrže gre pri teh vesteh za eno sledečih pomorskih nezdod. Tako poročajo iz Jarmoutha, da je londonski parnik »Cornwood« trčil v Severnem morju ob parnik »Gardenia«, ki je vozil železno rudo. Parnik »Gardenia« se je v štirih minutah potopil, ne da bi mogli spustiti reševalne čolne v morje. Sedemnajst mornarjev je utonilo. Kapitana in tri mornarje so rešili ter jih prepeljali v Jarmouth, kjer je eden mornar umrl. Nadalje poročajo iz New Yorka, da se je parnik »Sokane« blizu rta Lazo ponesrečil. Neki tovorni parnik je bil s pomočjo brezžičnega brzojava opozorjen na nesrečo in je rešil pasažirje in moštvo parnika »Sokane«. Parnik se je takoj na to potopil. Končno je holandski parnik »Olanda« med vožnjo iz Anglije v Holandsko pri Osteriffu nasledel.

Telefonska in brzojavna poročila.

Štajerski deželni zbor.

Gradec, 13. oktobra. V današnji seji deželnega zbora je deželni odbor predložil poročilo, po katerem naj se uvede službena pragmatika za državne uradnike s 1. januarjem 1914 tudi za štajerske deželne uradnike. Podan je bil tudi predlog na ustanovitev štiri nemških deških in ene nemške dekliske meščanske šole v Žalcu. Tozadevni zakon naj se predloži cesarju v sankcijo šole, kadar bo v parlamentu odpravljen mali finančni načrt in urejeni preodkazi deželam, oziroma takoj ko bo štajerski deželni zbor po 1. januarju 1914 sklenil primerno zvišanje deželnih doklad. Poslanec Benkovič je urgiral ustanovitev rudarske šole v Trbovljah, poslanec Redl pa je zahteval uvedbo splošne volilne pravice v mestih z lastnim statutom.

Verdijeva stoletnica.

Trst, 13. oktobra. Pri včerajšnji slavnosti Verdijeve stoletnice je prišlo do velikih irendentističnih demonstracij. Na Velikem trgu so peli znano irendentistično pesem iz opere Nabucco. Policija je 10 oseb aretirala. Po večernem koncertu so se demonstracije ponovile, nekatere skupine so hotele uprizoriti pred Narodnim domom protislovensko demonstracijo. Policija je aretirala tu 13 oseb. Pred kavarno Milano je prišlo do krvavega pretepa med liberalnimi in konservativnimi Italijani.

Službena pragmatika poštih uslužbencev.

Praga, 13. oktobra. Kakih 4000 poštih nastavlencev je imelo včeraj shod, na katerem so sklenili, da ne trpe nadaljnjega zavlačevanja službene pragmatike. Zahtevajo, da poslanska zbornica takoj aktivira pragmatiko brez ozira na finančni načrt. Zadnjih prihajajo s to zahtevo, če še to ne bi izdalo, naj si pripiše vlada sama krivdo na posledicah. Po zborovanju se je vršil tih demonstracijski obhod.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Praga, 13. oktobra. Včeraj se je vršil tu zelo številno obiskan kongres zaupnikov mladočeške stranke, ki je sprejel resolucijo za češko-nemška pravna pogajanja, pri čemer pa je paziti na nedeljivost dežele in na absolutno enakopravnost obeh narodov. Za načelnika stranke je bil izvoljen poslanec dr. Kramář.

Praga, 13. oktobra. Vlada je že povabila zastopnike za pravna po-

gajanja. Pogajanja se prično 15. oktobra. Povabljeni so bili posamezni klubi poslancev in eksekutivni komiteji strank. Danes se imenujejo zastopniki. Razen čeških nacionalnih socialcev in državnopravne stranke se bodo udeležile vse stranke pogajanj ter odposlale po 2 zastopnika.

Hrvaška.

Zagreb, 13. oktobra. Nekaj merodajnih politikov hrvaško-srbske koalicije je obiskalo grofa Khuena, ki je zahteval, da se gotove osebe takoj eliminirajo iz koalicije, nakar so ti izjavili, da bodo to storili po volitvah. Ker Khuen s tem ni bil zadovoljen, ni prišlo do sporazuma.

Zagreb, 13. oktobra. Izjava grofa Tisze o vprašanju službene pragmatike železničarjev tukajšnjih političnih krogov ni zadovoljila. Zdi se, da ogrska vlada noče popolnoma izpolniti hrvaških želj glede službenega jezika.

Poincaré na Španskem.

London, 13. oktobra. Listi poročajo, da je prišlo povodom Poincaréjevega bivanja na Španskem v Barceloni do demonstracij proti francosko-španski ententi. Množica je iz nagajivosti nosila nemške zastave. Ker so hoteli demonstranti urediti pred francoski konzulat, je prišlo do spopadov s policijo in vojaštvom ter do puščičnih bojov, v katerih se je tudi streljalo. Mnogo oseb je bilo ranjenih, mnogo so jih aretirali.

me samo po nakupu zemlje. Končno

London, 13. oktobra. Boj angleške vlade proti veleposlovstvu je otvoril kancelar državnega zaklada Lloyd George z govorom v Bedfordu. Poudarjal je, da so vprašanja homerule in ločitve cerkve od države v Walesu rešena. Vlada želi ljudstvo dvigniti iz svojega elementa in prišel je čas, da se nastopi proti premoči veleposrestnikov. Minister je orisal bedno stanje kmetijskih delavcev in ostro kritiziral početje unionistov, ki streme samo po onakupju zemlje. Končno je izjavil Lloyd George, da so nizke plače in obupen položaj delavca na kmetijah sramota za bogataša in mogotca v deželi.

Dogodki na Balkanu.

Po tretji balkanski vojni.

Pariz, 13. oktobra. »Temps« poroča, da hoče ruska vlada poslati takoj, ko bodo v Albaniji nastale normalne razmere, vojno ladjo pred albansko obrežje.

Valona, 13. oktobra. Provizorična vlada je dobila včeraj od Esad paše brzojavko, v kateri jo ta zadnjič pozivlja, da naj preloži sedež v Drač oziroma v kako drugo albansko mesto, najbrže misli na Elbasan.

Cetinje, 13. oktobra. Uradna mesta so dobila obvestilo, da so Albanci včeraj z velikimi oddelki napadli črnogorske postojanke od Gusinja do Djakovice. Črnogorci so poslali takoj po ojačenja v Gusinje. Albanci stoje najbrže pod vodstvom Ise Boljetinca, Bajram Zura in Riza bega. Čete, ki so izvršile ta napad, so one, katere so bili Srbi pred Prizrenom in Ohridu razbili.

Grško - turški spor.

Sofija, 13. oktobra. Delegat Nacovič se je vrnil in v nekem intervju izjavil, da ne verjame na možnost grško - turške vojne.

Solun, 13. oktobra. Kralj Konstantin je imel v soboto parado nad grško armado pred Solunom ter izdal proklamacijo, v kateri slavi uspehe armade, ki je meje grške države razširila, kakor tega Grki nikdar niso upali. Proklamacija pravi: Po tolikih težavah, nevarnosti in trpljenju imate polno pravico do počitka potreba pa je, da si zasiguramo, kar smo s tolikimi žrtvami pridobili. Vi veste, kaj mislim. Na častnike XI. divizije je izdal zahvalno proklamacijo in pravi: Vsled vaših zaslug smo danes gospodje balkanske situacije in upamo, da si bomo to stalnišče ohranili.

Črna gora in Albanija.

Cetinje, 13. oktobra. Uradno se potrjuje, da Črnogorci niso prestopili meje avtonomne Albanije. Vse črnogorske pozicije, ki jih je zasedlo črnogorsko vojaštvo leže tostran črnogorske meje.

Srbski kralj na Dunaju.

Beograd, 13. oktobra. V diplomatičnih krogih govore, da namera srbski kralj Peter v kratkem napraviti obisk na dunajskem dvoru. Spremembe dosedanjih diplo-matičnih pripravic, spremenile bi se samo v tem slučaju, če bi nastala med Srbijo in Avstrijo vsled razmer

ob albansko srbski meji nova nasprotstva.

Avtonomno gibanje v zahodni Trakiji.

Dunaj, 13. oktobra. Avtonomno gibanje v zahodni Trakiji je smatrati za končano. Odposlanstvo provizorične vlade v Gumuldžini, ki se je pogajala z bolgarskimi delegati v Carigradu, je pripravljena se podvreči, če se zagotovi splošna amnestija. Bolgarski vladi torej ne bo treba boriti se s 70.000 oboroženimi vstasi v Gumuldžini.

Turško - bolgarski mir.

Carigrad, 13. oktobra. Bolgarsko - turški mirovni delegati so podpisali dodatni protokol o prisilnih ženitvah začetkom vojne med mohamedanci in nemohamedanci. Te ženitve se proglašajo za ničeve. Omožna dekleta in odpeljane žene se vrnejo k svojim.

Romunska.

Bukarešta, 13. oktobra. »Epoca« poroča, da namera ustanoviti Romunska v anektiranem ozemlju nov šest armadni kor, ki bo obstojal iz 9 pešpolkov po 2 bataljona.

Bukarešta, 13. oktobra. Španski kralj obišče romunskega kralja v najkrajšem času. Kralj Alfons bo imel vršiti vlogo razsodnika v raznih balkanskih vprašanjih.

Isa Boljetinac živi.

Skader, 13. oktobra. Že večkrat za mrtvega proglašeni Isa Boljetinac je zdrav dospel sem.

Gospodarstvo.

— **Svarilo pred neko razstavo.** Pod naslovom »Cita di Chiasse Espozizione Generale Italo Svizzera, Alimentazione, Igiene, Industria e Commercio in Theater in Chiasso« dela neki gospod Malagoli reklamo za podjetje, ki ima, kakor so natančneje poizvedbe na merodajnih mestih dognale, povsem osebno - privatno podlago. Tudi poročila o podobni razstavi, ki jo je isti gospod meseca junija tega leta zasnoval v Lugano, se ne glasi ugodno. **Tvrdkam, ki dobe vabila raznih inozemskih razstavnih prirediteljev,** se nujno priporoča, da se v vsakem primeru natančno informirajo o dotičnih razstavah. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je pripravljena dati oziroma oskrbeti take informacije.

Prečitane časopise v šent-jakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi hero.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. oktobra: Marija Lu-schützky, zasebnica, 22 let.

V deželni bolnici:

Dne 8. oktobra: Marija Vidic, bajtarica, 65 let.

Dne 10. oktobra: Ana in Rozalija, hčerki služkinje, 5 dni. — Ana Jeretina, poljska dninarica, 64 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ali veliko sedite? Sedežne položke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnenje in ono nevščeno svetlikanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 1. (3578)

Lilijskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Dččin n. L.

ostane prejkoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neupljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznana pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijsna krema »Manera« čudovito za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 13. oktobra 1913.

Maložnani papirji.	Denar	Blagovna
4% majeva renta	80.90	81.10
4 1/2% srebrna renta	85.15	85.35
4% avstr. krona renta	81.40	81.60
4% ogr.	80.75	80.95
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	84.—	85.—

Srečke iz 1. 1860 1/2.	435.—	445.—
„ 1864	694.—	706.—
„ 1864	237.—	247.—
„ zemeljske 1. izdaje	277.50	287.50
„ 2. izdaje	247.50	257.50
„ ogrske hipotečne	234.50	244.50
„ dun. komunalne	478.—	488.—
„ avstr. kreditne	472.—	482.—
„ ljubljanske	64.—	68.—
„ avstr. rdeč. križa	51.50	55.50
„ ogr.	31.—	35.—
„ banjske	27.—	31.—
„ turške	228.50	231.50

Valute.	11.44	11.49
Cekini	117.75	118.05
Franki	95.45	95.55
Lire	94.40	94.65
Rublj.	254.—	254.75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 13. oktobra 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg 10.40
Pšenica za april 1914.	za 50 kg 11.23
Rž za oktober 1913.	za 50 kg 8.00
Rž za april 1914.	za 50 kg 8.79
Oves za oktober 1913.	za 50 kg 7.21
Oves za april 1914.	za 50 kg 7.48
Koruzza za maj 1914.	za 50 kg 6.35

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

oktober	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	2. pop.	741.0	12.0	sl. zah.	oblačno
„	9. zv.	742.4	10.6	sl. svzh.	„
12.	7. zj.	742.0	9.6	brezvetr.	„
„	2. pop.	740.7	14.5	sl. szah.	jasno
„	9. zv.	741.3	9.9	„	del. jasno
13.	7. zj.	741.5	7.7	sl. jzah.	megla

Srednja temperatura sobote 9.8° norm. 11.2°, v nedelje 11.3°, norm. 11.1°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 1.5 mm.

Dež ob 10. uri ponoči.

Zahvala.

Za vse izkazano mi srčno sočutje povodom nenadomestljive izgube moje nepozabne, preljubljene soproge, gospe

Pepice de Ancona

kakor tudi za mnogobrojno časteče spremstvo drage rajne na nje zadnjem potu izrekan vsem sorodnikom prijateljem in znancem, osobito pa velec. gg. kolegom tvrde J. C. Mayer, sl. društvu slovenskih trgovskih sotrudnikov in vsem ljubeznivim darovalcem lepih vencev in šopkov svojo najiskrenejšo zahvalo.

V LJUBLJANI, 13. okt. 1913.

Oskar de Ancona.

Model (moški akt)

za prilično 10 ur na teden 3654
išče c. kr. drž. obrtna šola v Ljubljani.
Zglasiti se je pri šolskem ravnateljstvu.

Hišnika ali pa hišnico

za Mirke pri Vrhniki
sprejme dr. Josip Furlan, odvetnik v Ljubljani. 3656

Šivilje

se sprejmejo pri 3657
T. Pogačnik, Šelenburgova ulica 6.

Mlekarica zadruga v Kočah pri Prestranku sprejme s 1. prosincem 1914. v službo

mlekarja

Vešč mora biti tudi v vodstvu mle-karskih knjig. — Ponudbe na zgornjo mlekarico. 3651

Rodbina Ivan Eržen in rodbine Ivan Rakove, Fran Kočevar, dr. Anton Furlan, Fran Čibej, Anton Majdič javljajo tužno vest o smrti preljube soproge, matere, stare matere in tašče, gospe

Marije Eržen roj. Inglič

ki je danes, dne 11. oktobra po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 72. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne rajnice bo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne na pokopališče v Šmartnem pri Kranju. Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

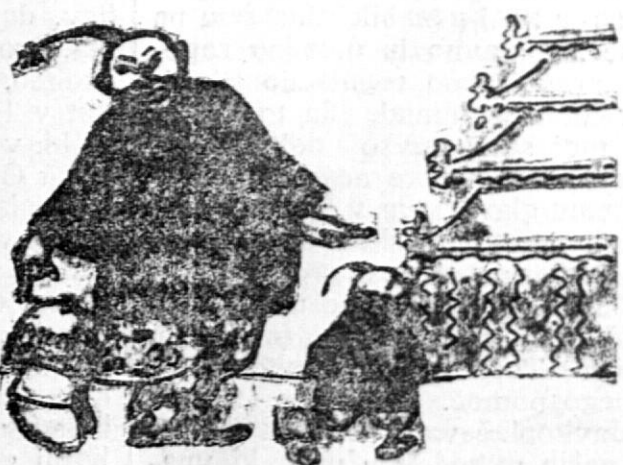
Zgornje Bitnje, dne 11. oktobra 1913.

V 8 dneh okoli sveta.

Lastna poročila za tisk PALMA od dr. Miroslav KAVČUKA.

: III. dan. :
Brzojavka
iz Pekinga:

Tudi Kitajci-kitarji
Podpetnike PALMA nosijo;
Ta se navada vdomačila,
Z Evropeci jih izenačila.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pleti.

Koncipijentz enoletno odvetniško prakso in s sodnijskim izpitom **išče mesta.** Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3586**Lična vila**

za edinega stanovanca na Sp. Štajerskem z velikim predvrtom in sadnim vrtom. Poleg je jako iskan stavnin prostor. 3599

Se za primerno ceno prodaja.

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Moderne srajce — bele in barvaste,

tenniske, lovske, hribolazke in vse druge vrste z ovratnikom in brez ovratnika, spalne srajce, trdi in mehki ovratniki, zapestnice, naprsniki, dolge in kratke spodnje hlače, majice, nogavice itd. vse v največji izbiri in najboljši kakovosti po zelo skromnih in stalnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.**Dober mlekar**

ki se razume na razpošiljanje mleka in ki je poraben za vsako drugo delo pri kmetiji in obrti, 3630

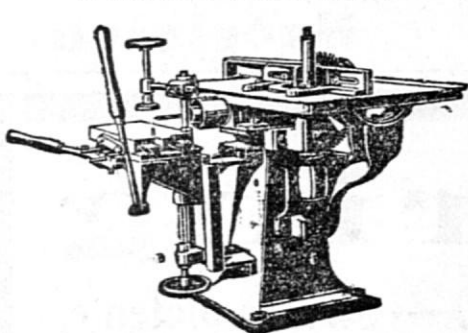
se takoj sprejme.

Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Advokata dr. Josip Willan in dr. Janko Šavnik, v Trstu Nova ul. 11. sprejmeta takoj v službo pisarniškega 3625

ravnatelj

Ponudbam je priložiti spričevala o šolski izobrazbi in eventualnem dosedanjem službovanju. 3625

PRVOVRSTNE**stroje za mizarje,**

kolarje in za cepljenje drv.

Tvorница strojev 3129

Moric Zuckermanna vdova

Dunaj XVIII. Anastasius Grün-Gasse 24/13.

Zastopniki se iščejo.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

NAZNANILO.

Podpisani si usojam vljudno naznaniti sl. p. n. občinstvu, da sem otvoril

trgovino in delavnico s pletarskimi izdelki

V zalogi imam vsakovrstne mize in stojala za cvetlice, pleteno pohištvo, košarice za popir, košarice za ročna dela, potovalne kovčke itd. ter sprejemam vsakovrstna naročila in popravila, spadajoča v pletarsko obrt, kakor tudi lakiranje tovrstnih predmetov. — Točna in solidna posrežba, nizke cene. 3624

:: Za velecenjena obilna naročila se najvljudneje priporoča ::

Franc Janež, pletarski mojster Ljubljana, Florijanska ulica št. 22.**Privatni plesni pouk**

v novi dvorani hotela Union.

Vpisovanja za najboljše znani večerni tečaj za odrasle gospodične in gospode iz dobre družbe bodo od danes naprej. — Poučne ure vsak ponedeljek in petek točno ob 8. zvečer. **Začetek v ponedeljek 20. oktobra.** K temu tečaju se pripuščajo samo učenci, ki so se preje prijavili pri podpisnem. Poleg vseh sedanjih modernih plesov se poučujeta tudi slovi **Tango** in **Two-Steps**.**Privatne lekcije** ob vseh urah tudi v privatnih hišah, družbah in klubih. Vsakršna pojasnila vsak dan od 11. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne v hotelu pri Slonu, soba št. 73.

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra,
autor. plesni učitelj.

3620

Kolesarji, zahtevajtev lastnem interesu nemudoma **brezplačno in poštne prosto prvi slovenski pravkar izšli****bogato ilustrovani cenik 1913 za kolesa in posamezne dele.**Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo **prvo vrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.****Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12,**
specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Postrežba točna!

Cene solidne!

Prva največja

domača in eksportna **tvrdka!**

Zalagatelj c. kr. armade, vojne mornarice, domobrancev itd.

Glavni zastopnik največjih tovarn ur v Svici.

Pripoznano najboljšo

švicarske ure, Schaffhausen ure, Omega ure itd.

Najbogatejša zaloga brilantnih in drugih prstanov, uhanov, verižic, zapestnic itd. Namizno orodje. — Zrasni nastavki iz srebra itd. itd.

:: Najnovejši cenik brezplačno. ::

Odda se v najem hotel 'Ilirija' v Ljubljani

s 1. novembrom 1913, pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Delniška pivovarna v Laškem trgu.

Otvoritev nove modne, manufakturne in suknene trgovine.**Tvrdba J. GROBELNIK**

naznanja otvoritev svoje popolnoma na novo opremljene manufakturne trgovine v prostorih znane stare prodajalne tvrdke Franc Souvan sin, na

Mestnem trgu šte. 22 v Ljubljani.

V spodnjih prostorih je modno in manufakturno blago najbogatejše sortirano. V prvem nadstropju je velik oddelk za sukno, preproge in zavese. Velika zaloga novega in okusnega blaga ter ugodne cene dajejo pričakovanje na obilen poset prejšnjih in drugih cenjenih odjemalcev.

Z velespoštovanjem

J. Grobelnik prej Franc Souvan sin.